

**Monitoring vlka obecného (*Canis lupus*) v Národním parku České Švýcarsko,
Šluknovském výběžku, CHKO Lužické hory a CHKO Labské pískovce v období
2011/2012–2024/2025**

© NP České Švýcarsko

2026

Lukáš Žák^{1,2}, Tadeáš Toulec¹, Jan Horníček¹, Ivo Kadlec¹, Oldřich Vojtěch Jr.¹, Jana Vorlová Kortanová¹,
Jana Holešinská³, Jakub Čejka⁴, Petra Korencová⁴ & Aleš Vorel¹

¹Fakulta životního prostředí, Česká zemědělská univerzita v Praze

²Senckenberg Museum für Naturkunde Görlitz

³Národní park České Švýcarsko

⁴Agentura ochrany přírody a krajiny ČR

Obsah

1 Úvod	3
2. Metodika jednotlivých monitorovacích aktivit	3
2.1. Stopování vlka	5
2.2. Genetický monitoring	4
2.3. Fotomonitoring	4
2.4 Telemetrie	5
3. Výsledky	5
3.1. Genetický monitoring	5
3.2. Fotomonitoring	6
3.3. Telemetrie	7
4. Chronologické osidlování na Děčínsku	8
Historický kontext	8
Rok 2011/2012	9
Rok 2012/2013	10
Rok 2013/2014	10
Rok 2014/2015	10
Rok 2015/2016	11
Rok 2016/2017	12
Rok 2017/2018	13
Rok 2018/2019	14
Rok 2019/2020	15
Rok 2020/2021	16
Rok 2021/2022	17
4.2. Sezóna 2022/2023	18
4.3. Sezóna 2023/2024	20
4.4. Sezóna 2024/2025	22
5. Útoky na hospodářská zvířata	25
5.1. Zhodnocení situace v oblasti CHKO Labské pískovce a NP České Švýcarsko	25
5.1. Zhodnocení situace za RP Liberecko	26
5.1. Zhodnocení situace za Šluknovský výběžek	27
6. Závěr	27
7. Přílohy	29

1. Úvod

Tento dokument informuje a vyhodnocuje průběh znovuosídlení Národního parku České Švýcarsko a přilehlých oblastí vlkem obecným (*Canis lupus*) od sezóny 2011/2012 po sezónu neaktuálnější, 2024/2025. Vzhledem k tomu, že národní park České Švýcarsko se na začátku monitorovací periody nacházel na okraji již existující a expandující vlčí populace v Sasku, a protože si vlk pro svoji rekolonizaci nevybíral exkluzivně pouze zmíněný národní park, se v tomto dokumentu zaobíráme taktéž CHKO Lužické hory a CHKO Labské písky a přilehlými oblastmi (zejm. celým územím Šluknovska), do kterých zasahuje vlčí osídlení z chráněných území. Pro zjednodušení proto budeme nadále v textu o studovaném území referovat pod názvem "Děčínsko". V této zprávě informujeme o počátku vlčího osídlení na Děčínsku, o samotném průběhu vlčí rekolonizace s akcentem na poslední tři sezóny, a o momentálním stavu, který popisuje lokální vlčí populaci, čítající několik smeček, jako zdravou a stabilní. Dále referujeme o využívaných monitorovacích metodách dokazujících přítomnost vlka a popisujeme některé z dosažených výsledků. Závěrem se zabýváme i konflikty vlka s člověkem, ve formě útoků na hospodářská zvířata. Tato zpráva by tedy měla sloužit jako shrnutí monitorovacích, vědeckých a ochranných aktivit související s přítomností vlka na území Děčínska.

2. Metodika jednotlivých monitorovacích aktivit

Vzhledem k celkové náročnosti monitoringu plachých druhů, mezi které vlk rozhodně patří, je nutno využít kombinaci dostupných metod, zpravidla soustředěných na vyhledávání pobytových znaků. Relevantní pobytové znaky u vlka reprezentují (1) stopy a stopní dráhy, (2) trus, (3) značkování (moč), (4) srst, (5) zabitá kořist (hospodářská i divoce žijící zvířata), (6) přímé pozorování, (7) vytí a (8) ostatní nálezy (uhynulý jedinec, nora, pelech, shromaždiště atd.). Pro hodnocení těchto pobytových znaků je využívána metodika SCALP (*Status and Conservation of the Alpine Lynx Population*), jež veškerá zaznamenaná data následně třídí do striktně definovaných kategorií.

Definované SCALP kategorie pro vlčí monitoring na území Děčínska obsahují:

- I. **C1 – Jednoznačné důkazy** – DNA analýza, uhynulý jedinec, průkazný snímek z fotopasti
- II. **C2 – Potvrzená pozorování** – přímé pozorování, nálezy splňující veškeré podmínky pro zařazení do C2 uvedené v *Monitoring of Large Carnivores in Germany* (Kaczensky et al., 2009; např. trus: délka, průměr, zápach, složení)
- III. **C3 – Nepotvrzená pozorování** – snímky z fotopastí, pozorování, nálezy nesplňující podmínky pro zařazení do kategorie C2
 - Pravděpodobné nálezy (C3a)
 - Nepravděpodobné nálezy (C3b)
- IV. **F (false) – Zamítnutá pozorování** – nálezy a informace, které nemohou vlka s jistotou potvrdit (špatně určený trus)

V rámci monitoringu vlka se využívá kombinace dostupných přístupů, která závisí a liší se svou dosažitelností a mírou vynaloženého úsilí. Historicky fundamentální metodou je využití **fotomonitoringu** – tedy instalace fotopastí do míst předpokládaného či potenciálního výskytu vlka. Právě fotopasti byly zásadním prvkem při potvrzování prvotních známek rekolonizace pohraničních oblastí vlkem. Další podstatný prvek monitoringu je využití **genetické analýzy**, při které vzorky sebrané

při pochůzkách ve vybraných mapovacích územích (zejména trus, moč, krev a srst) slouží k rozlišení vlčích jednotlivců a pomáhá rozkrýt vnitropopulační strukturu. V případě dostupnosti údajů z obojkovaných vlků, jsou využívána **telemetrická data**, přinášející časoprostorové informace výskytu a chování vlka. Za příznivých podmínek bývá dále využíváno **stopování vlků**, které může potvrdit výskyt vlka, poodhalit počet jedinců ve smečce, ale taktéž každoročně pomáhá k nalezení významného množství genetických vzorků. V rámci Děčínska reprezentují tyto metody hlavní zdroje dat pro každoroční vyhodnocování vlčího monitoringu. Samotné vyhodnocení je poté vždy vázáno k příslušnému reprodukčnímu roku vlka (tzv. vlčí rok/wolf year – WY), počínající 1. květnem a končící 30. dubnem následujícího roku. Poslední vyhodnocený rok, WY 24/25, se tedy vztahuje k období 1. 5. 2024 až 30. 4. 2025.

2.1. Fotomonitoring

Používání fotopastí patří dlouhodobě k obecnému monitoringu, nejen na chráněných územích Děčínska. Soustředěná kampaň používání fotopastí za účelem monitoringu vlčí populace začala až s projektem OWAD (pod vedením ČZU a partnery NPČŠ, Museum přírodních věd Görlitz, MŽP a AOPK) v roce 2018 a pokračovala navazujícím projektem OWADIS (ČZU, NPČŠ, Museum přírodních věd Görlitz, Univerzita Karlova v Praze AOPK a Lupus institut) v 2020 a REDEMA (ČZU, NPČŠ, Museum přírodních věd Görlitz, Národní park Saské Švýcarsko a Technická Univerzita Drážďany) v 2023. Doplňkově jsou fotografie a videa poskytována i správami všech dotčených chráněných území – ty provozují fotomonitoring i za dalšími účely.

Pro fotomonitoring vlka jsou využívány fotopasti s infračerveným bleskem, které jsou umísťovány na lokality s předpokládaným výskytem vlka, jako např. známé vlčí trasy, značkovací místa, nebo kadávery ulovené kořisti. Vhodná místa pro umístění fotopastí se liší v závislosti na profilu a lokálních možnostech terénu, vždy by ale měla být brána v potaz minimalizace zvukového a viditelného rušení, na které vlk může reagovat omezením návštěv dané lokace. Využití metody fotomonitoringu je přínosné v prokázání výskytu při počátcích vlčího osídlení, při kontinuálním zjišťování početnosti a pro potvrzení reprodukce vlčí populace.

2.2. Genetický monitoring

Odebírání vzorků na genetiku přináší jedny z nejhodnotnějších informací v rámci vlčího monitoringu a jejich sběr je v terénním prostředí přímo podmíněný klimatickými podmínkami a stářím samotného vzorku. Nejčastějším typem genetického vzorku bývá zpravidla vlčí trus. Po nalezení vhodného trusu se jeho část odebere do zkumavky s 96% alkoholem. Pravidlem při odebírání čerstvého trusu je zvolit tu část, jenž vychází z řitního otvoru jako první, z důvodu nejvyšší koncentrace epitelových buněk daného jedince přilepených k samotnému trusu. Sebráním zbylého trusu posléze slouží k analýze potravních zdrojů a parazitickým vyšetřením. Mezi další sbírané genetické vzorky patří moč a krev (nejčastěji zmrzlé na sněhu), srst a stěry z kořisti (zpravidla hospodářských zvířat). Pro uchování kvality genetických vzorků je vhodné jejich skladování, před samotnou analýzou, v mrazničce. Dlouhodobý monitoring založený na genetických důkazech (Hulva et al., 2024; Vorel et al. 2025) zpřesňuje odhady početnosti vlků ve studované lokalitě, umožňuje identifikaci jednotlivých zvířat ve smečkách a odkrývá příbuzenské vztahy. Opakované zaznamenání stejných jedinců v čase taktéž pomáhá rozkrýt jejich prostorovou aktivitu a přítomné prostorové vzorce.

2.3. Telemetrie

Telemetrie vlků se v kontextu Děčínska shoduje s výčtem výše zmíněných projektů ve spolupráci s ČZU, jako hlavním řešitelem a garantem za odchyt vlčích jedinců. Cílem telemetrické kampaně je odchytit vlčí jedince ve vybraných územích a vybavit je obojkem s GPS lokátorem. Při samotném odchytu dochází k uspání a manipulaci s velkým živým savcem (celý proces podrobně popsán v publikaci Vorel et al., 2024), je tedy nutné dodržovat veškeré metodické pokyny pro bezpečnost (odchytových specialistů i chytaných zvířat) a pečlivě celou odchytovou kampaň naplánovat a koordinovat. Zkušenosti, znalost terénu a spolehlivá výbava zajištěná ze strany týmu Aleše Vorla (Fakulta životního prostředí, ČZU) je naprosto stěžejní pro úspěch celé kampaně. Telemetrie se obzvláště v posledních letech těší vzrůstající oblibě, která reflektuje poptávku po komplexních informacích, jako jsou např. časoprostorová aktivita vlků, intenzita lovu, lokalizace ulovené kořisti, ale i demografické změny uvnitř smeček a velikost teritorií jednotlivých smeček.

Vlčí teritoria byla primárně odhadnuta z GPS telemetrických dat rezidentních jedinců pomocí autokorelovaného jádrového odhadu hustoty (AKDE), který zohledňuje autokorelaci v pohybových datech. Jako teritorium jsme použili 95 % izopletu výsledného „*utilization distribution*“ (tj. rozložení pravděpodobnosti výskytu jedince v prostoru). U smeček bez telemetrických údajů byla teritoria odhadnuta na základě nálezů genetických vzorků a záznamů z terénního monitoringu. Kolem každého odhadovaného centra aktivity byl použit kruhový buffer o poloměru 8,24 km, což odpovídá průměrné velikosti teritoria 213,3 km² uváděné pro vlky ve střední Evropě (Vorel et al., 2024).

2.4. Stopování vlka

Sledování stop a stopních drah vlka je přímo závislé na vlivu lokálních klimatických podmínek. Ideální podmínky pro stopování souvisí primárně se sněhovou pokrývkou, zejména s její výškou, kvalitou a stářím. Za nejlepší stopovací podmínky se považuje čerstvě napadlý sníh o výšce několika centimetrů. Při vyhledávání stopní dráhy se pozorovatel často soustředí na typický profil vlčího kroku, tzv. čarování (stopní dráha rovná, stopy v jedné linii). Po lokalizaci se primárně posuzují následující parametry: délka a šířka stopy, délka a šířka kroku, pravděpodobný počet stopovaných zvířat. Ačkoliv je zkušený pozorovatel schopný lokalizovat vlčí stopu i bez sněhového pokryvu (např. v bahně), stopní dráha v takových případech nedosahuje potřebné délky a tyto záznamy slouží spíše jako doplňkový informační podklad. Stopování na sněhu se v rozsáhlých územích často provádí ve formě velkoplošné koordinované kampaně, kdy dochází ke snaze projít celé sledované území v rámci jednoho, maximálně dvou dnů. V rámci celého Děčínska bohužel zatím k takto velkoformátové aktivitě nedošlo a stopování zůstává převážně nahodilého charakteru. I tak se ale díky stopování na území Děčínska daří získávat důležité informace pro vlčí monitoring, a to ve formě sebraných genetických nálezů.

3. Výsledky

3.1. Genetický monitoring

Na základě genetického monitoringu se z celkového počtu 230 dosud potvrzených vlčích vzorků podařilo identifikovat celkem 70 jedinců v 6 teritoriích. Dalšíh 14 jedinců bylo zaznamenáno na studovaném území, ale nebyla potvrzena příbuznost k žádné z přítomných smeček. V rámci celého

období se ze všech zachycených vlků podařilo určit 37 samic (z toho 12 zapojených do reprodukce v některé ze smeček) a 31 samců (8 zapojených do reprodukce). U 6 zvířat se nepodařilo při genetické analýze určit pohlaví. Maximální počet opakovaných záchytů jednoho vlka byl 21 u samice ze smečky Hohwald. Průměrný počet genetického záchytu pro vlka s příbuzností k některé ze smeček byl 2,9; zatímco pro vlky bez afiliace ke smečce byla hodnota opakovaného záchytu pouze 1,25. Díky genetickému monitoringu se podařilo identifikovat rodičovský pár u všech smeček, u kterých proběhla reprodukce a genetická data byla významným podkladem pro rekonstrukci vývoje situace v jednotlivých teritoriích v celém sledovaném období (podrobněji popsáno v kapitole 4.).

3.2. Fotomonitoring

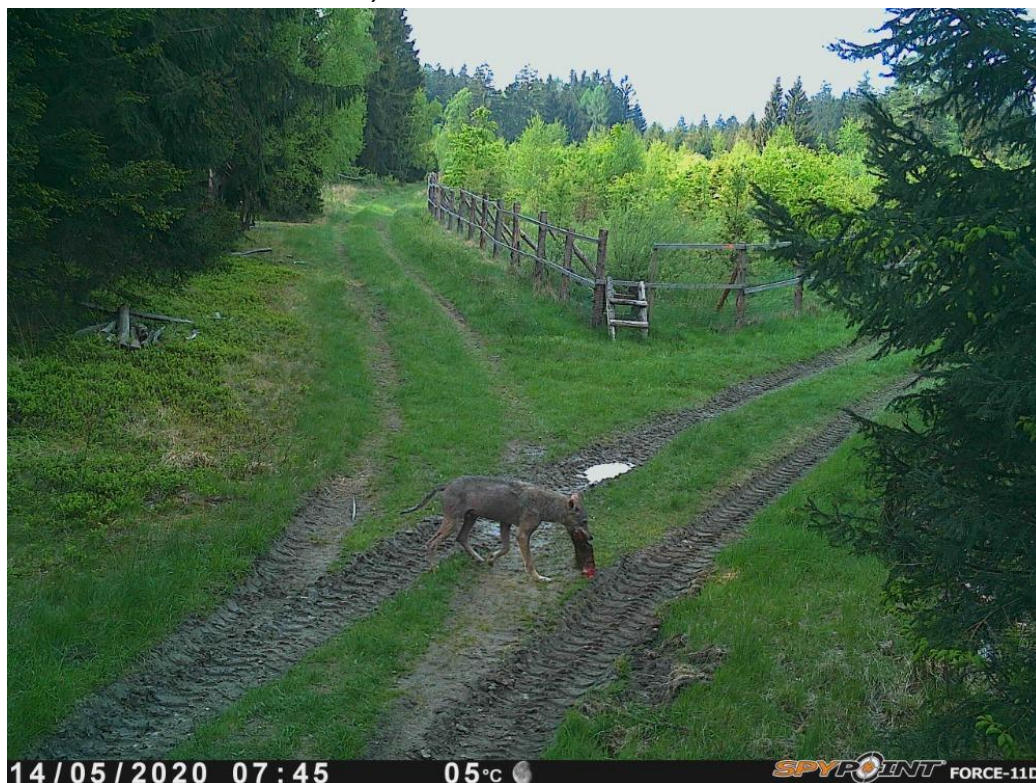
Zvyšující se počty fotopastí na území Děčínska vedly v první řadě k potvrzení přítomnosti všech šesti lokalizovaných smeček. Následně se díky fotopastem podařilo ve většině teritorií a WY potvrdit reprodukci (v případě že proběhla) a určit minimální počet štěňat pro daný rok. V některých případech došlo k potvrzení reprodukce čistě na základě záchytu březí či kojící feny vlka, tedy bez přímého zachycení štěňat na fotopasti (Obrázek 1.). Díky fotomonitoringu se taktéž podařilo v jedné smečce dokázat přítomnost svrabu u několika postižených jedinců (Obrázek 2.).

Obrázek 1. Samice vlka v laktaci ve smečce KYJ.

© NP České Švýcarsko

Obrázek 2. Samec vlka se svrabovým onemocněním ve smečce RUM.

© NP České Švýcarsko

3.3. Telemetrie

Na území Děčínska proběhly k nynějšku celkem 4 kampaně zaměřené na odchyt vlka (2020, 2022, 2024 a 2025), v rámci kterých bylo úspěšně odchyceno a obojkováno celkem 8 jedinců (4 samci, 4 samice, Tabulka 1). První úspěšně chycenou vlčicí byla samice ze smečky Hohwald, původem ze smečky z okolí Ralska v WY 20/21. V době odchytu se tato vlčice stala dlouhodobou reprodukcující se samicí v dané smečce. Druhý chycený vlk byl samec ve WY22/23, který je až dodnes reprodukcující samcem v Kyjovské smečce. Při chytání ve WY 23/24 se chytily celkem 3 vlci (1 samec, 2 samice) a v zatím posledním roce odchytu 24/25 se znovu podařilo odchytit a obojkovat 3 jedince (2 samce, 1 samici). Čtyři z těchto vlků se v nějaké fázi života zapojili do reprodukce ve smečkách na území Děčínska. Dva ze všech chycených vlků byli nalezeni uhynulí s nepřírozenou příčinou smrti. V rámci dat obdržených z GPS obojků se taktéž podařilo namodelovat přibližné umístění a velikost teritoria pro každou smečku s obojkovaným jedincem. V průběhu odchytové kampaně se nelze vyhnout odchycení i jiných živočichů, kteří jsou ihned po příjezdu odchytového týmu vyproštěni z pasti, v případě potřeby ošetřeni veterinářem a vypuštěni zpět do přírody.

Tabulka 1. Základní informace k odchyceným jedincům na území Děčínska v období 2022-2025.

ID obojku	Genotyp	Y, X souřadnice, WGS 84	Smečka	Datum odchyty	Věk (kat.)	Váha (kg)	Současný status
36928	GW1589f	51.0420414N, 14.2984378E	HW	02.05.2022	dospělý	35,2	reprodukuje f (HW)
36932	GW2209m	50.9114292N, 14.4290211E	KYJ	08.05.2022	dospělý	35,5	reprodukuje m (KYJ)
35302	GW4333m	50.8965475N, 14.4483289E	LUH	17.03.2024	dospělý	38,5	mrtvý m
36929	GW2916f	50.8253933N, 14.5166286E	LHE	21.03.2024	subadult	27,5	reprodukuje f (LHE)
21118*	GW4336f	50.9402750N, 14.4059286E	KYJ	29.03.2024	subadult	25,5	reprodukuje f (KYJ)
103217	CW25_216m	50.9195422N, 14.4199014E	KYJ	20.03.2025	dospělý	29	opustil smečku m
21118*	CW25_217f	50.8152511N, 14.4989661E	-	27.03.2025	dospělý	33,5	mrtvá f
103219	GW4342m	50.8159778N, 14.4922797E	LUH	29.03.2025	subadult	29	reprodukuje m (LUH)

Vysvětlivky: 2118 - stejný obojek, využitý na různých zvířatech v různých WY; f – samice, m – samec, subadult (2-3 roky).*

4. Chronologické osídlování na Děčínsku

4.1. Historický kontext

Vlk obecný byl na Děčínsku běžným druhem až do poloviny 18. století. Posledním potvrzeným důkazem o výskytu vlka je udáván rok 1759, kdy byl na českokamenickém panství zastřelen poslední vlk. Následujících více než 250 let neexistují důkazy o přítomnosti vlků na Děčínsku. Na přelomu tisíciletí se na Německo-polském pomezí začalo formovat nové osídlení (středoevropská nížinná populace), jehož areál okrajově zasahuje i do oblasti Děčínska.

První důkazy o pohybu vlků jsou z října 2012, kdy byl vlk zachycen na fotopasti nedaleko českých hranic poblíž obce Lobendava. Jednalo se s největší pravděpodobností o vlka z tzv. Hohwaldské (HW) smečky, která se začala formovat na sasko-českém pomezí v roce 2011 v lokalitě Hohwald (nadále zkráceně HW) u města Neustadt in Sachsen. V tomto období byly také zaznamenány první útoky na hospodářská zvířata katastru obce Lobendava-Severní. V roce 2013 byl potvrzen pohyb šestičlenné smečky v lokalitě Hohwald. V roce 2014 byl jednoznačně potvrzen výskyt vlků na české straně teritoria HW na základě genetické analýzy vzorku trusu odebraného nedaleko Lobendavy-Severní. Jednalo se fenu GW357f, potomka pocházejícího z HW smečky, který dobře zapadá do známého genotypu matky pocházející ze Seelandské smečky v Sasku. Genotyp otce není příliš známý, ale na základě srovnání s databází bylo zjištěno, že se jedná o jedince pocházejícího z Polska. V tomto reportu podrobněji popisujeme historii vlčího osídlení na Děčínsku v návaznosti na vznik první přeshraniční smečky HW, tedy od sezóny 2011/2012 do nejaktuálnější uzavřené sezóny, 2024/2025. Souhrnný přehled jednotlivých smeček zasahujících v rámci sledovaného období do oblasti Děčínska je uveden v Tabulce 2., soupis všech vlčích párů zapojených do reprodukce poté v Tabulce 3.

Tabulka 2: Vývoj smeček a počet jedinců v jednotlivých smečkách na území Děčínska od sezóny 2011/12 do 2024/2025. Subadult je věková skupina mezi štěnětem a dospělým vlkem, řádově 2-3 roky; „sum“ reprezentuje součet pro jednotlivé kategorie.

Smečka		11/12	12/13	13/14	14/15	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25
Hohwald (HW)	dospělý	2	2	2	1	1	1	2	2	2	2	3	2	2	2
	subadult									1	1	1		1	
	štěně		1	4					3	3	1	2	1		5
Lužické (LUH) hory západ	dospělý							2	2	2	2	2	2	2	2
	subadult													1	2
	štěně								3		5	3	4	3	4
Lužické (LHE) hory východ	dospělý							2	2	2	2	2	2	2	2
	subadult											2			1
	štěně									2	6	4	1		5
Kyjov (KYJ)	dospělý											2	2	2	2
	subadult													2	1
	štěně												6	5	3
Rumburk (RUM)	dospělý						*						2	2	2
	subadult														
	štěně						*							3	4
Děčínský (DSE) Sněžník	dospělý														2
	subadult														
	štěně														
		11/12	12/13	13/14	14/15	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24	24/25
sum teritorií	1	1	1	1	1	1	1	1	3	3	3	4	5	5	6
sum dospělých	2	2	2	1	1	2*	4	6	6	6	9	10	10	10	12
sum subadultů	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	2	4	4
sum štěňat	0	1	4	0	0	0	0	6	5	12	9	12	11	21	
sum reprodukcí	0	1	1	0	1	0	0	2	2	3	3	4	4	4	5
sum bez smečky					2	3									
sum jedinců	2	3	6	1	3	5	4	12	12	19	19	24	25	37	

* zvířata patřící do smečky RUM 16/17, v které proběhla hybridní reprodukce (pes x vlčice) a potomci (celkem 3 štěňata) nemohli být klasifikováni jako čistokrevní vlci.

Sezóna 2011/2012

V tomto roce byl potvrzen výskyt vlka na Děčínsku v těchto lokalitách, počty jedinců pro jednotlivé smečky jsou v průběhu následující kapitoly reportovány ve formátu: počet dospělých-počet subadultů-počet štěňat:

1. **Teritorium Hohwald (HW) 2-0-0** – první indikace o existenci tohoto teritoria, v danou dobu se nacházejícího převážně v Sasku v oblasti Hohwald. Teritorium s největší pravděpodobností částečně zasahovalo i do Česka. Pro tuto sezónu potvrzen vlčí pár (GW085f a GW274m).

Sezóna 2012/2013

V tomto roce byl potvrzen výskyt vlka na Děčínsku v těchto lokalitách:

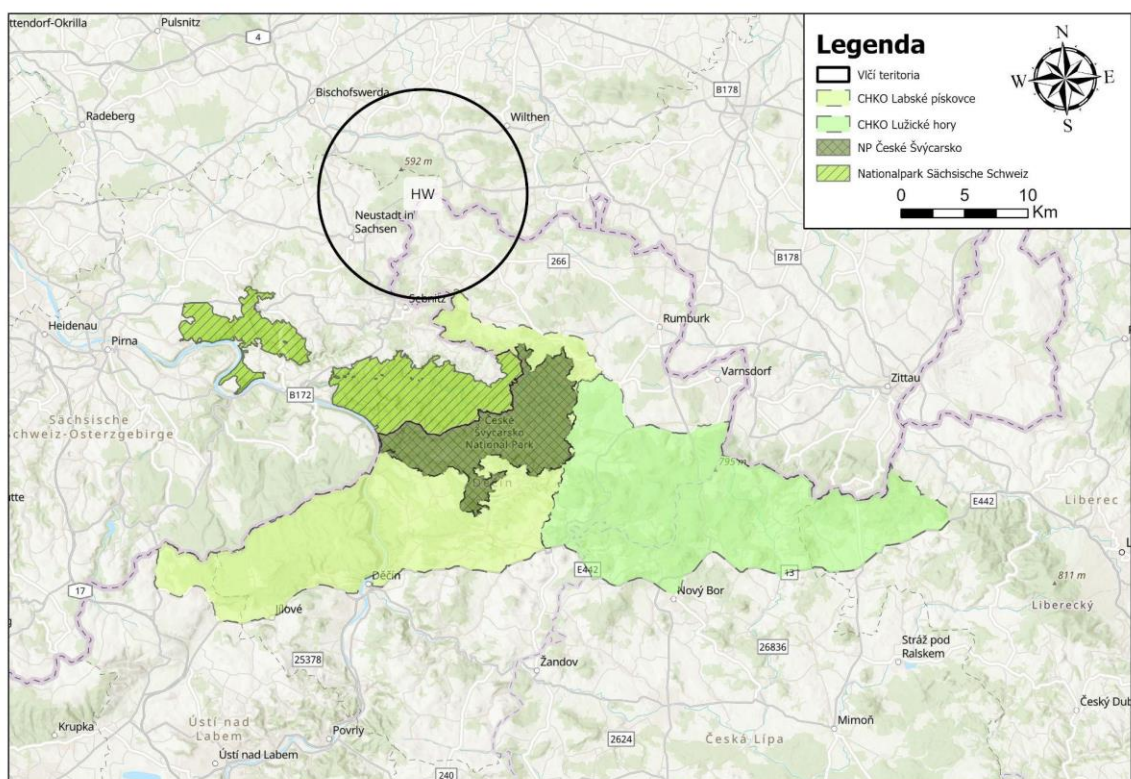
1. **Teritorium Hohwald (HW) 2-0-1** – smečka stále svým umístěním zapadá převážně do Německa. První potvrzená reprodukce rodičovského páru z předchozí sezóny jedním štěnětem.

Sezóna 2013/2014

V tomto roce byl potvrzen výskyt vlka na Děčínsku v těchto lokalitách:

1. **Teritorium Hohwald (HW) 2-0-4** – podobně jako v předchozích letech, teritorium smečky převážně v Německu. Rodičovský pár zůstává stejný (GW085f a GW274m) s potvrzenou reprodukcí o počtu 4 štěňat.

Sezóna 2014/2015

Mapa 1. Vizualizace prvního prokázaného teritoria v zájmovém území. Teritorium je znázorněno ve formě kruhů o poloměru 8,24 km se středem v centru vlčí smečky.

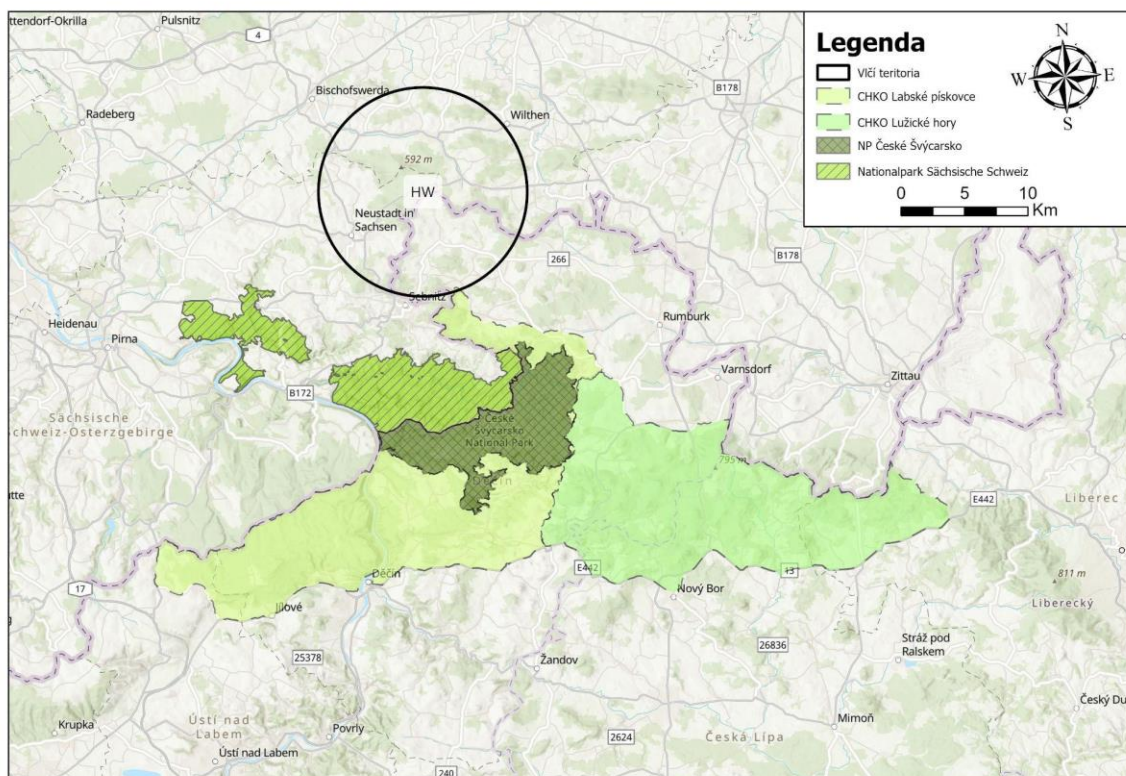
V tomto roce byl potvrzen výskyt vlka na Děčínsku v těchto lokalitách:

1. **Teritorium Hohwald (HW) 1-0-0** – přeshraniční teritorium, které se nachází v severozápadní části Šluknovského výběžku a zahrnuje katastry obcí Dolní Poustevna, Lobdava a Lipová. V

tomto roce (WY 2015/2016) byl potvrzen výskyt pouze jednoho jedince (GW357f). Původní šestičlenná smečka z této lokality zmizela.

2. Oblast Rumburk – v okolí měst Šluknov, Jiříkov a Rumburk se od jara 2015 začaly pravidelně nacházet kadávery stržených zvířat. Téměř ze 100 % se jednalo o muflony. Kadávery měly typické znaky napadení vlkem.

Sezóna 2015/2016

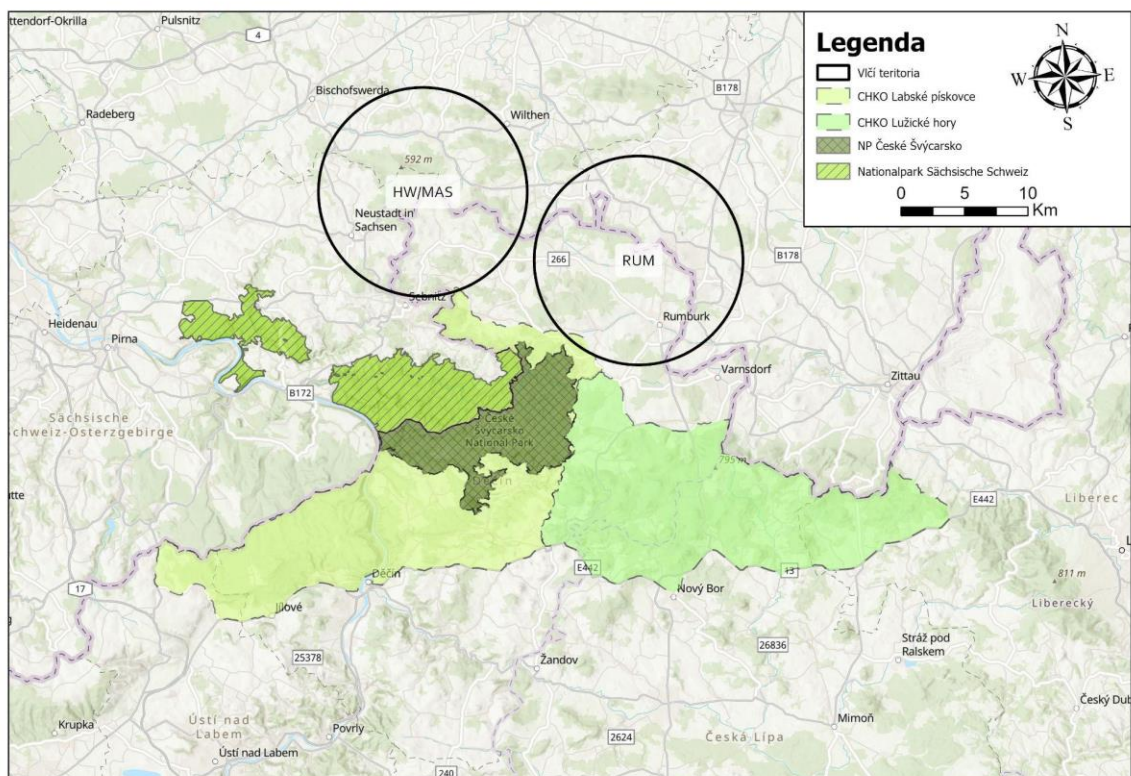

Mapa 2. Vizualizace prokázaných teritorií v zájmovém území ve vlčím roce 2015 a 2016 ve formě kruhů o poloměru 8,24km se středem v centru dané vlčí smečky.

V tomto roce byl potvrzen výskyt vlka na Děčínsku v těchto lokalitách:

- 1. Teritorium Hohwald (HW) 1-0-0** – také v tomto roce byl potvrzen výskyt pouze jednoho vlka v této lokalitě.
- 2. Oblast Rumburk** – v prosinci roku 2015 se podařilo vlka zachytit na fotopast v honitbě Harta (Valdek u Rumburku). Na jaře následujícího roku 2016 místa nálezů z oblasti v okolí Rumburku posunula směrem do Karlova údolí a k Zelenému Kříži.
- 3. Oblast Lužických hor** – v únoru 2016 byla na fotopasti z hory Popel vyfocena vlčí hlava, jde o první známku obnoveného výskytu vlků v Lužických horách. V březnu 2016 dále došlo k útoku na hospodářská zvířata v Horní Světlé.

Sezóna 2016/2017

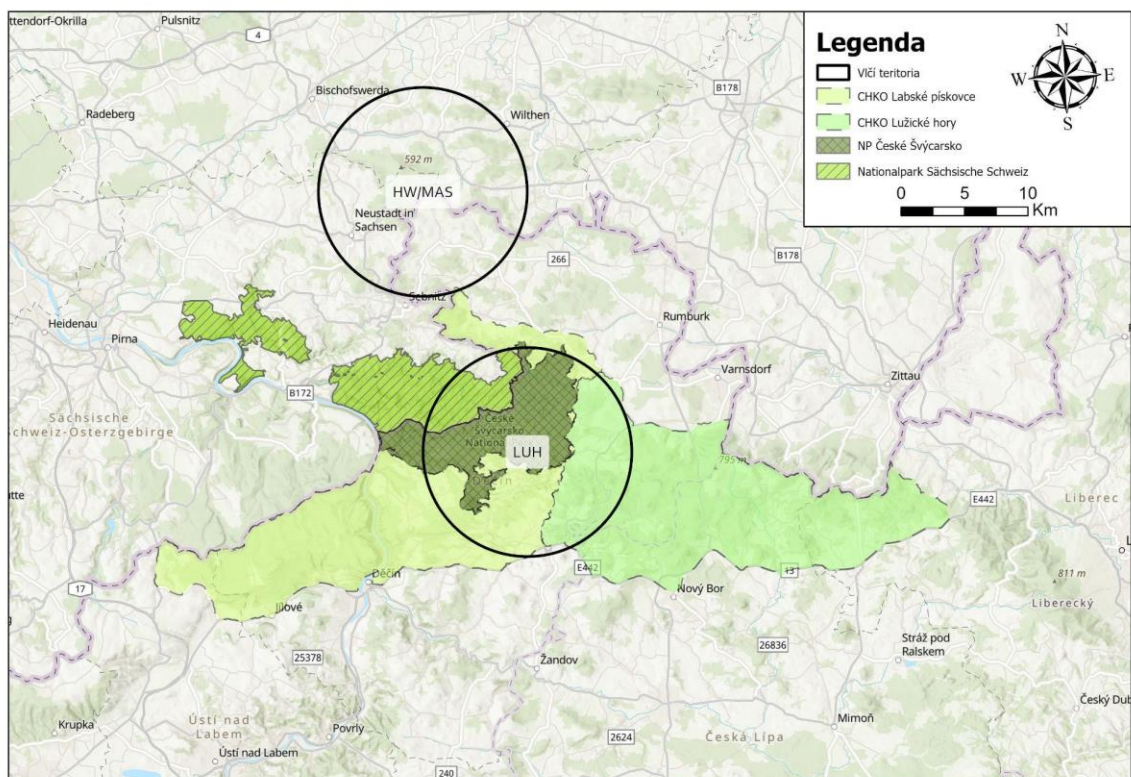
Mapa 3. Vizualizace prokázaných teritorií v zájmovém území ve vlčím roce 2016 a 2017 ve formě kruhů o poloměru 8,24km se středem v centru dané vlčí smečky.

V tomto roce byl potvrzen výskyt vlka na Děčínsku v těchto lokalitách:

1. **Teritorium Hohwald (HW/MAS) 1-0-0** – v sezoně 2016/2017 byl potvrzen výskyt vlka v této oblasti. Genetická analýza v následující sezóně potvrdila reprodukci vlků původem ze smečky Massenai (MAS) na německé straně teritoria HW.
2. **Teritorium Rumburk (RUM) 1-0-3** – reprodukce v tomto teritoriu byla potvrzena. Od září 2016 byla pravidelně pozorována tři „vlčí“ štěňata na loukách podél frekventované silnice Rumburk – Šluknov. Častá pozorování, ztráta plachosti, proporce a zbarvení těchto zvířat vzbuzovaly podezření, že se jedná o křížence vlka se psem. Na základě analýzy vzorku srsti jednoho z kříženců se hybridizace v prosinci 2016 potvrdila. Jak vyplývá z analýzy DNA, jednalo se o křížence F1 (první filiační generace). DNA matky se shoduje s DNA vzorku ze saského Cunewalde (CUN). Otec je jednoznačně pes, podle fenotypu kříženců německý ovčák. Jedná se o první a (prozatím) poslední dokumentovaný případ hybridizace vlka obecného v České republice.
3. **Oblast Kyjov** – v severozápadní části NPČS a CHKO Labské pískovce, v oblasti Kyjovského údolí, Brtníků a Mikulášovic, byl potvrzen výskyt minimálně jednoho vlka. Jednalo se o fenu původem ze smečky HW (GW357f). Nejedná se o samostatné teritorium, ale o posun/přesah aktivity vlků z Hohwaldské smečky.

4. **Oblast Lužických hor** – další zaznamenané indicie o výskytu vlka v centrální oblasti Lužických hor. Nejednalo se o jednoznačné důkazy (šlo jen o pozorování, nezdokumentované nálezy stopních drah dvou jedinců).

Sezóna 2017/2018

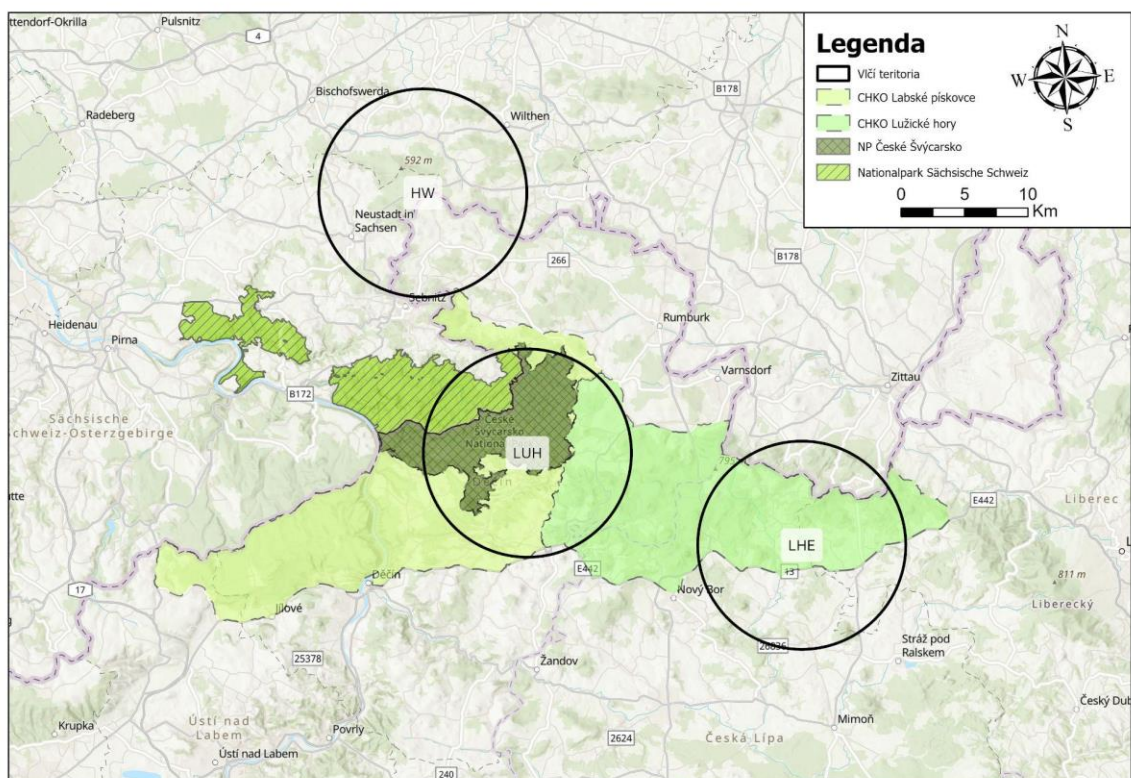
Mapa 4. Vizualizace prokázaných teritorií v zájmovém území ve vlčím roce 2017 a 2018 ve formě kruhů o poloměru 8,24 km se středem v centru dané vlčí smečky.

V tomto roce byl potvrzen výskyt vlka na Děčínsku v těchto lokalitách:

1. **Teritorium Hohwald (HW/MAS) 2-0-0** – v severozápadní části NPČS a CHKO Labské pískovce je potvrzen výskyt vlčího páru. Jednalo se o fenu původem z HW smečky (GW357f) a samce GW929m. Reprodukci v této oblasti se pro tuto sezónu jednoznačně nepodařilo potvrdit. Vývoj osídlení v následující sezóně ale reprodukci v této oblasti potvrdil. Jedná se o posun/přesah aktivity vlků z Hohwaldské smečky mimo prvotní centrum aktivity. Původní geografickou lokalitu smečky HW si pro tuto sezónu zabrala saská smečka Massenai (2-0-3, MAS) s potvrzenou reprodukcí 3 štěňat, která byla vícekrát zachycena fotopastmi.
2. **Oblast Rumburk** – v oblasti zaniklého teritoria RUM pouze sporadické důkazy potvrzující výskyt vlka (trus, snímky z fotopastí). V červnu 2017 poslední záchyt vlka/křížence z hybridního vrhu.
3. **Teritorium Lužických hor západ (LUH) 2-0-0** – toto území zahrnuje západní část Lužických hor, jihozápadní a centrální část NPČS a přiléhající lokality saského NP. Okrajově zasahuje také do CHKO

České středohoří. V sezoně 2017/2018 je výskyt vlka v této oblasti potvrzen (snímky, nálezy trusu a stopních drah). Reprodukce potvrzena nebyla.

Sezóna 2018/2019

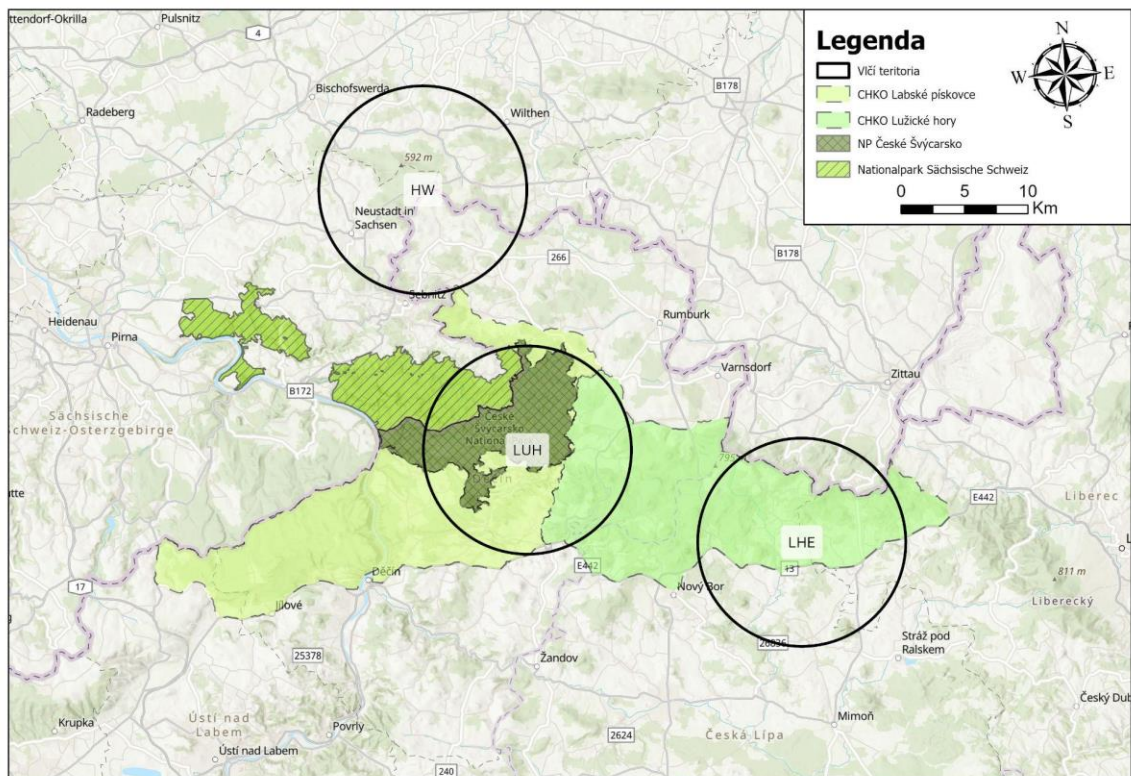
Mapa 5. Vizualizace prokázaných teritorií v zájmovém území ve vlčím roce 2018 a 2019 ve formě kruhů o poloměru 8,24km se středem v centru dané vlčí smečky.

V tomto roce byl potvrzen výskyt vlka na Děčínsku v těchto lokalitách:

- 1. Teritorium Hohwald (HW) 2-0-3** – potvrzen výskyt vlčího páru. Jednalo se o fenu z původní HW smečky a samce GW929m původem z Ralské smečky (RAL). Výrazná aktivita v dubnu a květnu 2019 v severozápadní části NP indikuje reprodukci, kterou se retrospektivně podařilo potvrdit v počtu 3 štěňat. Samice ze smečky MAS byla i s proběhlou reprodukcí zaznamenána v Sasku dále od mezinárodních hranic a není tím pádem dále pro teritorium HW relevantní.
- 2. Teritorium Lužické hory západ (LUH) 2-0-3** – genetická analýza potvrdila minimálně 5 jedinců. Několik z nich bylo výrazně zasaženo svrabovým onemocněním. V únoru 2019 byla při srážce s automobilem u České Kamenice usmrcena fena z rodičovského páru GW1403f. Fena původem ze smečky Königshainer Berge (KHB) ležící severovýchodně od města Görlitz. Fena byla silně nakažena svrabem. Genetická analýza potvrdila také samce z rodičovského páru GW983m a jeho tři potomky.
- 3. Teritorium Lužické hory východ (LHE) 2-0-0** – ve východní části Lužických hor se začíná formovat nové teritorium, a to v oblasti na východ od Kytlice. Jedná se opět o přeshraniční

osídlení. Genetická analýza potvrdila přítomnost vlčího páru fenu GW697f (původem ze smečky KHB) a samce GW1404m.

Sezóna 2019/2020

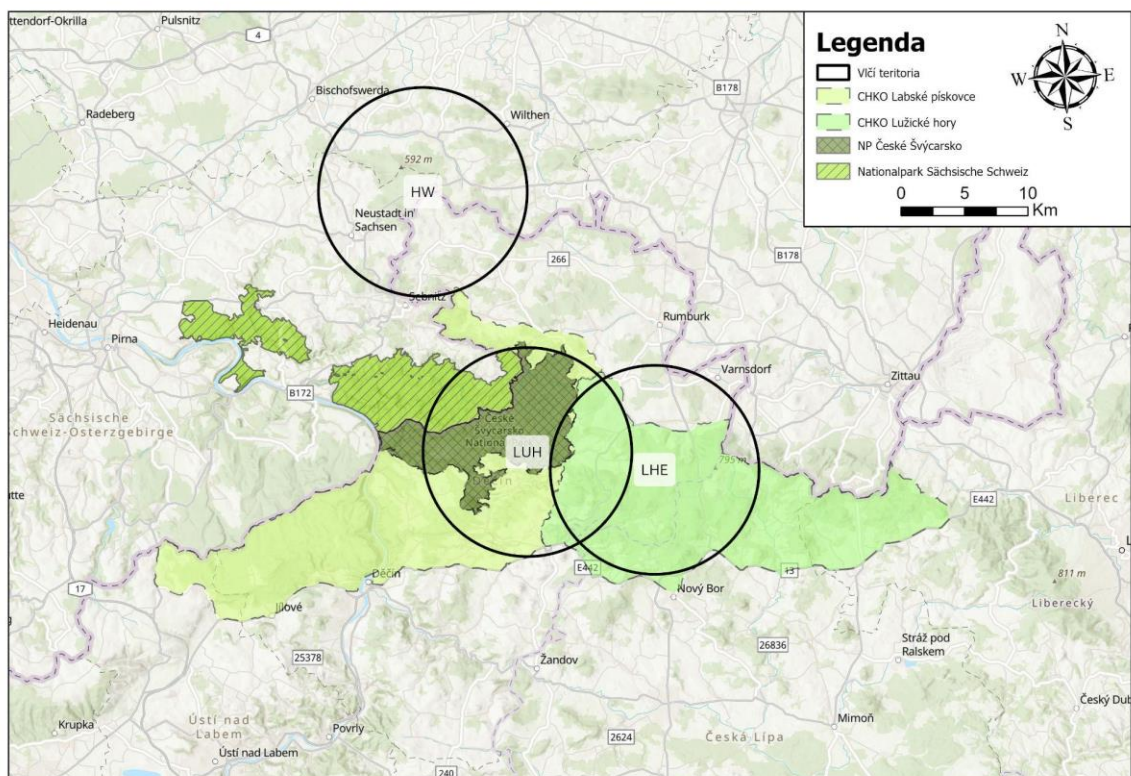

Mapa 6. Vizualizace prokázaných teritorií v zájmovém území ve vlčím roce 2019 a 2020 ve formě kruhů o poloměru 8,24 km se středem v centru dané vlčí smečky.

V tomto roce byl potvrzen výskyt vlka na Děčínsku v těchto lokalitách:

1. **Teritorium Hohwald (HW) 2-1-3** – potvrzená reprodukce na fotopastech v červnu 2019 zachycena 3 vlčata. V severozápadní oblasti NP a CHKO Labské pískovce je potvrzen pohyb 4 jedinců. Jedná se o posun/přesah aktivity vlků z původní Hohwaldské smečky.
2. **Teritorium Lužické hory západ (LUH) 2-0-0** – potvrzeno osídlení vlčím párem. Původní samec GW983m a nové feny GW2872f.
3. **Teritorium Lužické hory východ (LHE) 2-0-2** – fotopast na německé straně teritoria LHE v březnu 2020 zachytila 4 jedince.

Sezóna 2020/2021

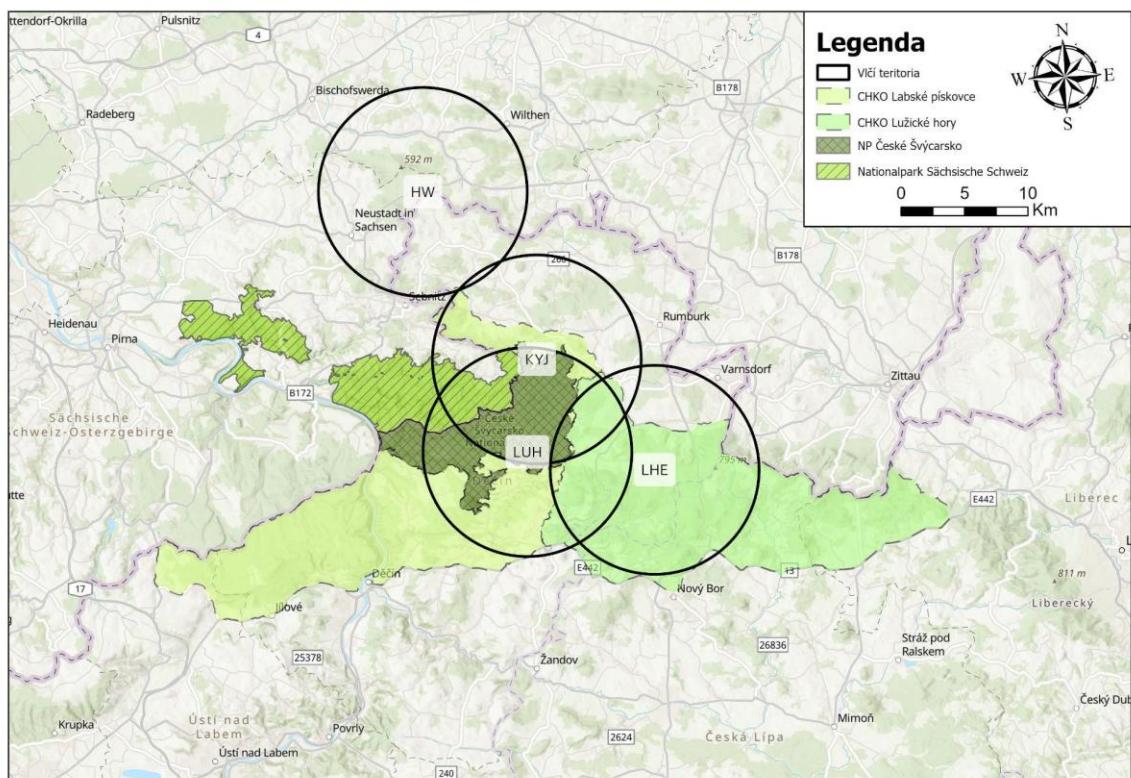

Mapa 7. Vizualizace prokázaných teritorií v zájmovém území ve vlčím roce 2020 a 2021 ve formě kruhů o poloměru 8,24km se středem v centru dané vlčí smečky.

V tomto roce byl potvrzen výskyt vlka na Děčínsku v těchto lokalitách:

1. **Teritorium Hohwald (HW) 2-1-1** – potvrzena reprodukce 1 vlče. Původní fenu z rodičovského páru nahradila nová původem z Ralska (RAL) GW1589f. V severozápadní oblasti NP a CHKO Labské pískovce je potvrzen pohyb 3 jedinců. Jedná se o posun/přesah aktivity vlků z Hohwaldské smečky.
2. **Teritorium Lužické hory západ (LUH) 2-0-5** – reprodukce byla potvrzena retrospektivně na základě genetické analýzy.
3. **Teritorium Lužické hory východ (LHE) 2-0-6** – potvrzená reprodukce. V srpnu na fotopasti poblíž Mařenic zachyceno 6 vlčat.

Sezóna 2021/2022

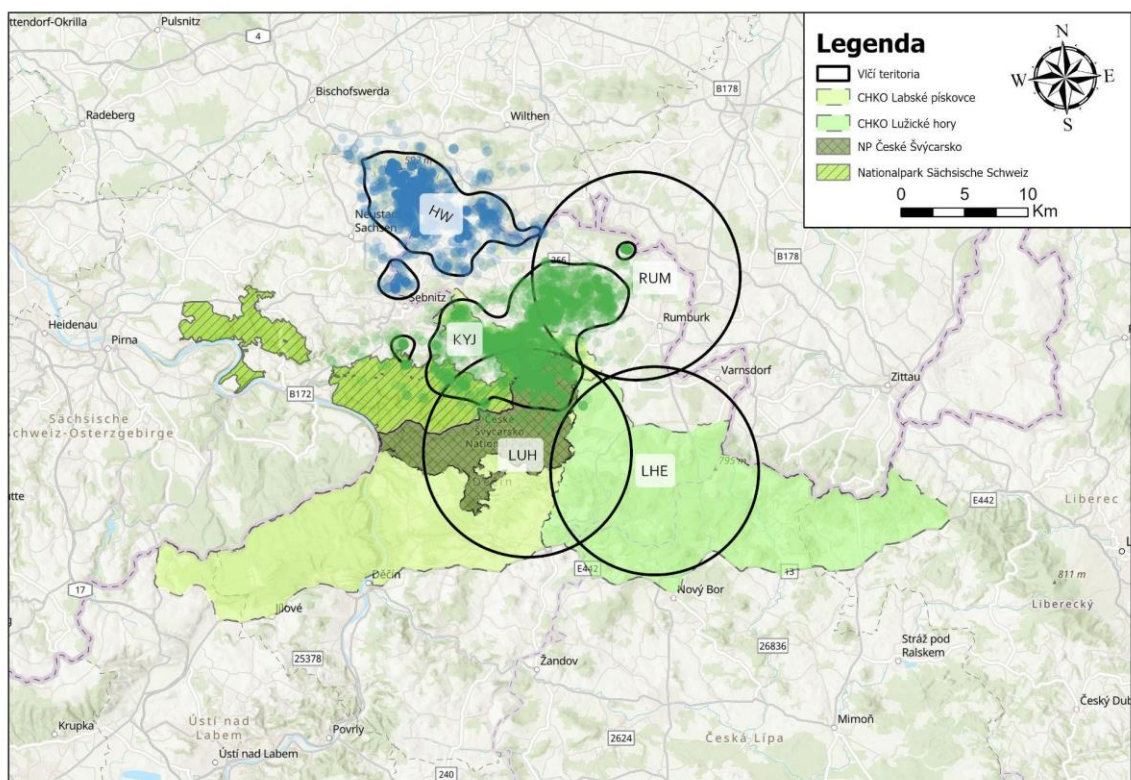

Mapa 8. Vizualizace prokázaných teritorií v zájmovém území ve vlčím roce 2021 a 2022 ve formě kruhů o poloměru 8,24km se středem v centru dané vlčí smečky. Většina smeček je koncentrována do CHKO a NP na území.

V tomto roce byl potvrzen výskyt vlka na Děčínsku v těchto lokalitách:

1. **Teritorium Hohwald (HW) 3-1-2** – reprodukce potvrzena. Na fotopastech zachycena 2 vlčata.
2. **Teritorium Kyjov (KYJ) 2-0-0** – teritorium obsazeno novým vlčím párem GW2209m (samec původem z HW) a fenou GW1230f (původem MAS).
3. **Teritorium Lužické hory západ (LUH) 2-0-3** – fotopast v centrální části NP zachytila v červnu 3 vlčata. Jednalo se o první vizuální důkaz reprodukce po více jak 250 letech na území NPČŠ (oproti „nehmatatelné“ genetice z předešlého roku). Dne 11. 8. 2021 byl v NP nedaleko Doubice nalezen skelet vlka. Jedná se o území na hranicích teritorií LUH a KYJ. Genetická analýza určila jednice jako fenou z rodičovského páru teritoria LUH GW2872f. Příčinu úhynu se nepodařilo zjistit.
4. **Teritorium Lužické hory východ (LHE) 2-0-4** - opět potvrzena reprodukce. Na fotopasti poblíž Mařenic zachycena 3 vlčata, genetika posléze potvrdila o jednoho potomka navíc. Původní fenou GW697f nahradila nová GW2916f.

4.2. Sezóna 2022/2023

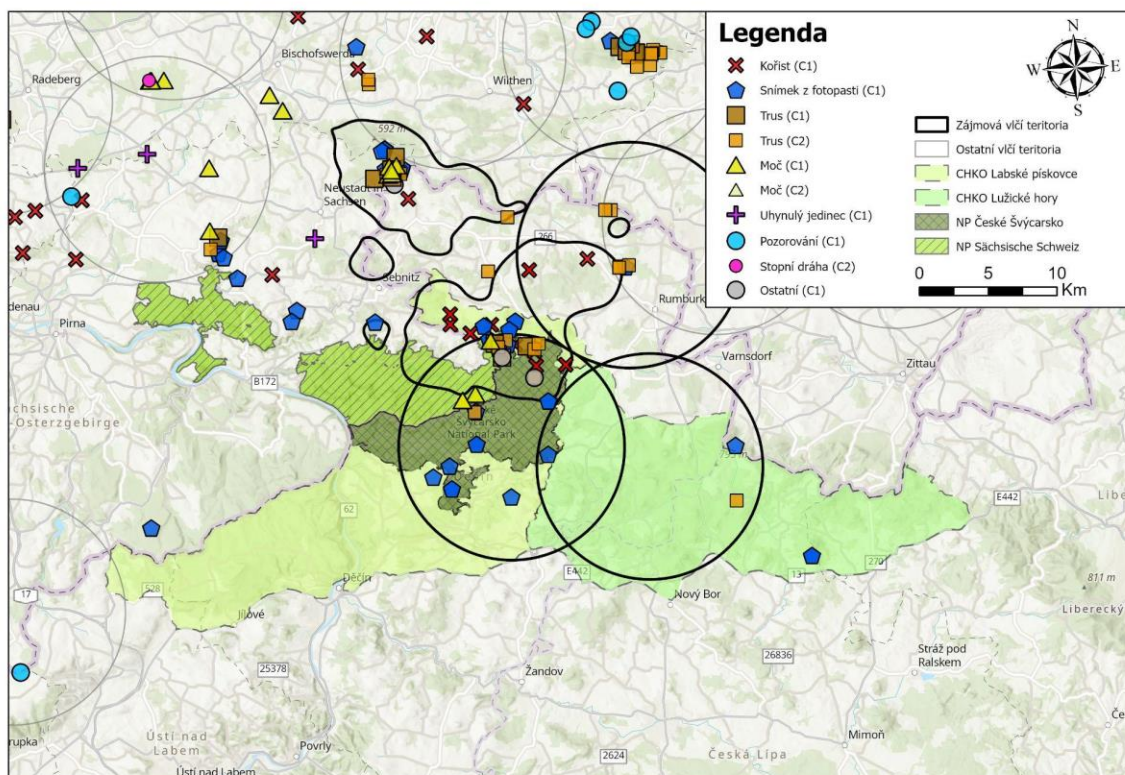

Mapa 9. Vizualizace prokázaných teritorií v zájmovém území ve vlčím roce 2022 a 2023. Teritoria, ve kterých byl v daném období telemetrovaný jedinec jsou vykreslena jako 95 % "utilization distribution" získaný pomocí metody AKDE. Teritoria bez telemetrovaných zvířat jsou vizualizována ve formě kruhů o poloměru 8,24km se středem v centru dané vlčí smečky. Barevné body znázorňují hustoty dat získaných z telemetrie.

V tomto roce byl potvrzen výskyt vlka na Děčínsku v těchto lokalitách:

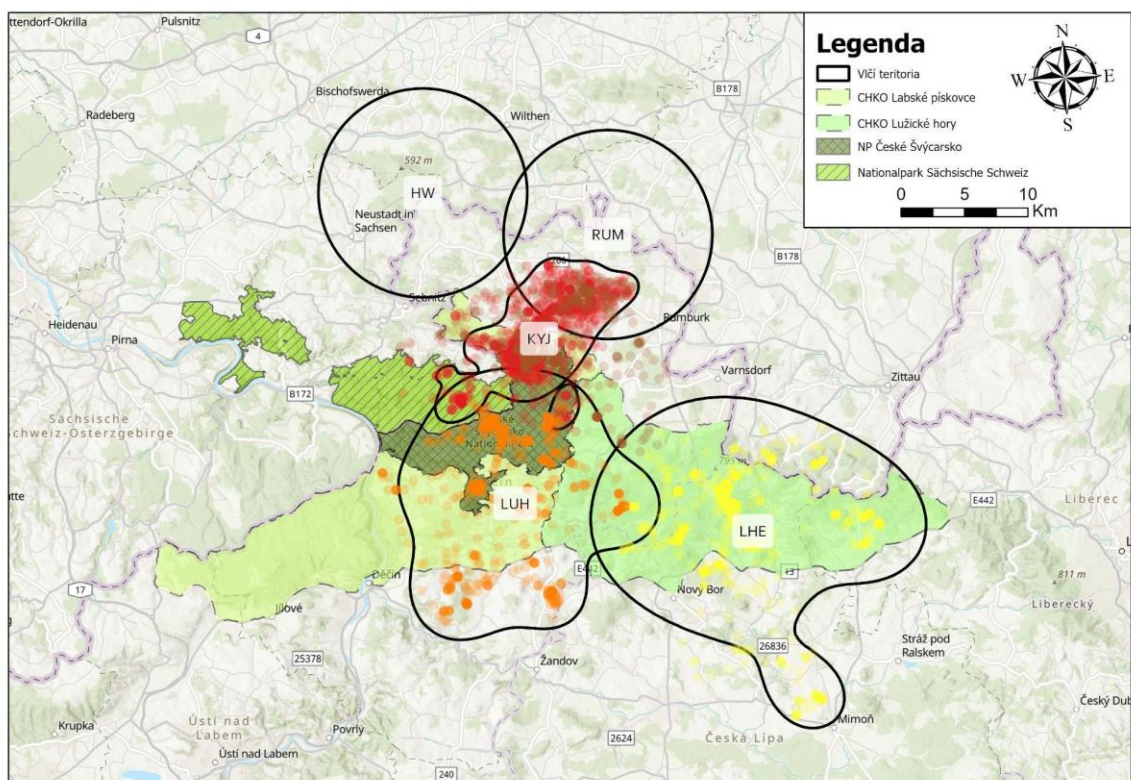
1. **Teritorium Hohwald (HW) 2-0-1** – od 1.5.2022 probíhala úspěšná telemetrie feny z rodičovského páru (GW1589f). Fena byla gravidní. Úspěšná reprodukce potvrzena snímky telemetrované kojící feny.
2. **Teritorium Kyjov (KYJ) 2-0-6** – teritorium obsazeno vlčím párem GW2209m (KYJ) a novou fenou GW3119f (původem LUH). V tomto teritoriu se podařilo 8.5.2022 úspěšně telemetrovat samce z rodičovského páru (GW2209m). Na fotopastech v srpnu 2022 zachyceno 6 vlčat.
3. **Teritorium Lužické hory západ (LUH) 2-0-4** – samotný monitoring prokazatelně potvrdil pouze přítomnost vlčího páru. Jednalo se zřejmě o nový vlčí pár. Na základě genetické analýzy následně potvrzena 4 štěňata. V květnu 2022 byl při srážce s automobilem usmrcen samec GW983m z rodičovského páru smečky LUH 2018/2022. K nehodě došlo v Sasku (Arnsdorf) 40 km od teritoria LUH.
4. **Teritorium Lužické hory východ (LHE) 2-2-1** – potvrzena reprodukce. Minimálně 1 vlče.

5. **Teritorium Rumburk (RUM) 2-0-0** – po čtyřech letech prokazatelně potvrzen výskyt 2 vlků v teritoriu RUM. Od ledna 2023 byl na fotopasti nedaleko Rumburku pravidelně zachycen vlčí pár. Stopní dráhy, hlášená pozorování potvrzují pohyb těchto jedinců v oblasti mezi Šluknovem a Rumburkem.

Mapa 10. Vizualizace potvrzených teritorií v zájmovém území a jeho okolí, spolu s nálezy pobytových známek vlků zaznamenanými ve vlčím roce 2022/2023. Kruhy se slabým okrajem ukazují distribuci sousedních prokázaných teritorií vlků v Sasku (data ze Saska: © Lupus Institute & dbb-wolf.de)

4.3. Sezóna 2023/2024

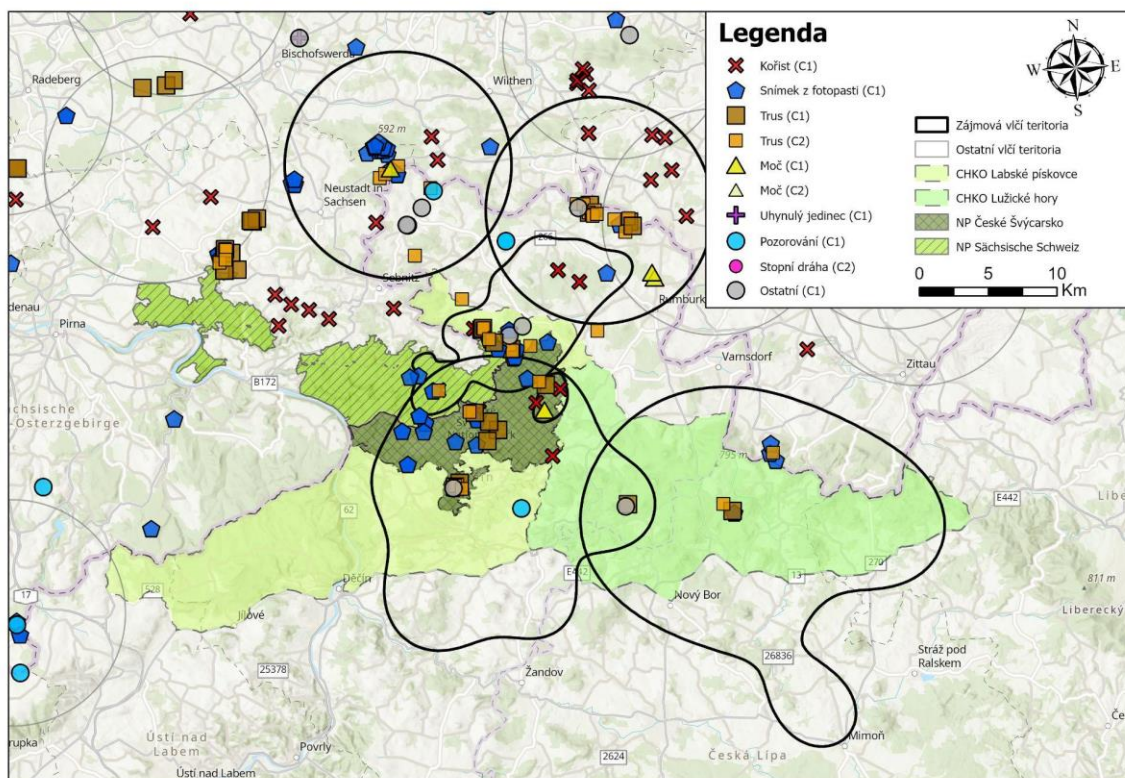

Mapa 11. Vizualizace prokázaných teritorií v zájmovém území ve vlčím roce 2023 a 2024. Teritoria, ve kterých byl v daném období telemetrovaný jedinec jsou vykresleny jako 95 % "utilization distribution" získaný pomocí metody AKDE. Teritoria bez telemetrovaných zvířat jsou vizualizována ve formě kruhů o poloměru 8,24km se středem v centru dané vlčí smečky. Barevné body znázorňují hustoty dat získaných z telemetrie.

V tomto roce byl potvrzen výskyt vlka na Děčínsku v těchto lokalitách:

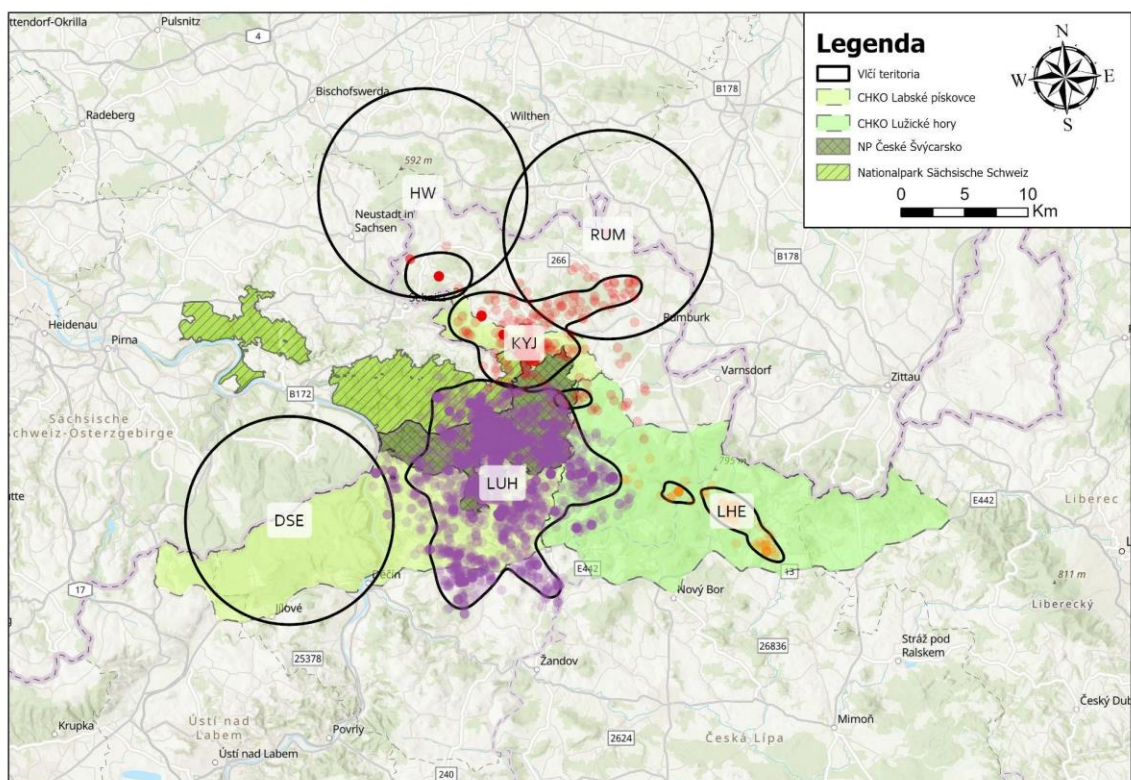
1. **Teritorium Hohwald (HW) 2-1-0** – reprodukce potvrzena snímky kojící telemetrované feny z rodičovského páru.
2. **Teritorium Kyjov (KYJ) 2-2-5** – teritorium obsazeno vlčím párem GW2209m (KYJ) a GW3119f. Reprodukce potvrzena snímky 5 vlčat v červenci 2023. V březnu 2024 se podařilo odchytil samici GW4336f, která se posléze stala novou reprodukcí se samicí.
3. **Teritorium Lužické hory západ (LUH) 2-1-3** – reprodukce potvrzena snímky minimálně 3 vlčat v září 2023. Vlčata byla prokazatelně nakažena svrabem.
4. **Teritorium Lužické hory východ (LHE) 2-0-0** – reprodukce nebyla prokazatelně potvrzena. V oblasti teritoria LHE se pohybovali min. 2 vlci. Samec z rodičovského páru výrazně kulhá na levou zadní nohu.
5. **Teritorium Rumburk (RUM) 2-0-3** – po pěti letech prokazatelně potvrzen výskyt 2 vlků v teritoriu RUM. Od ledna 2023 byl na fotopasti nedaleko Rumburku (Valdek) pravidelně zachycen

vlčí pár. Stopní dráhy a hlášená pozorování potvrzují pohyb těchto jedinců v oblasti mezi Šluknovem a Rumburkem. V září 2023 na fotopasti zachyceni 4 jedinci, s největší pravděpodobností 1 dospělý vlk a 3 štěňata.

Mapa 12. Vizualizace potvrzených teritorií v zájmovém území a jeho okolí, spolu s nálezy pobytových známek vlků zaznamenanými ve vlčím roce 2023/2024. Kruhy se slabým okrajem ukazují distribuci sousedních prokázaných teritorií vlků v Sasku (data ze Saska: © Lupus Institute & dbb-wolf.de)

4.4. Sezóna 2024/2025

Mapa 13. Vizualizace prokázaných teritorií v zájmovém území ve vlčím roce 2024 a 2025. Teritoria, ve kterých byl v daném období telemetrovaný jedinec jsou vykresleny jako 95 % "utilization distribution" získaný pomocí metody AKDE. Teritoria bez telemetrovaných zvířat jsou vizualizována ve formě kruhů o poloměru 8,24 km se středem v centru dané vlčí smečky. Barevné body znázorňují hustoty dat získaných z telemetrie. Teritorium LHE vykazuje menší rozlohu než ostatní, důvodem je, že telemetrická data jsou pouze z května, kdy vlci mají v sezoně nejmenší teritorium kvůli mláďatům.

V tomto roce byl potvrzen výskyt vlka na Děčínsku v těchto lokalitách:

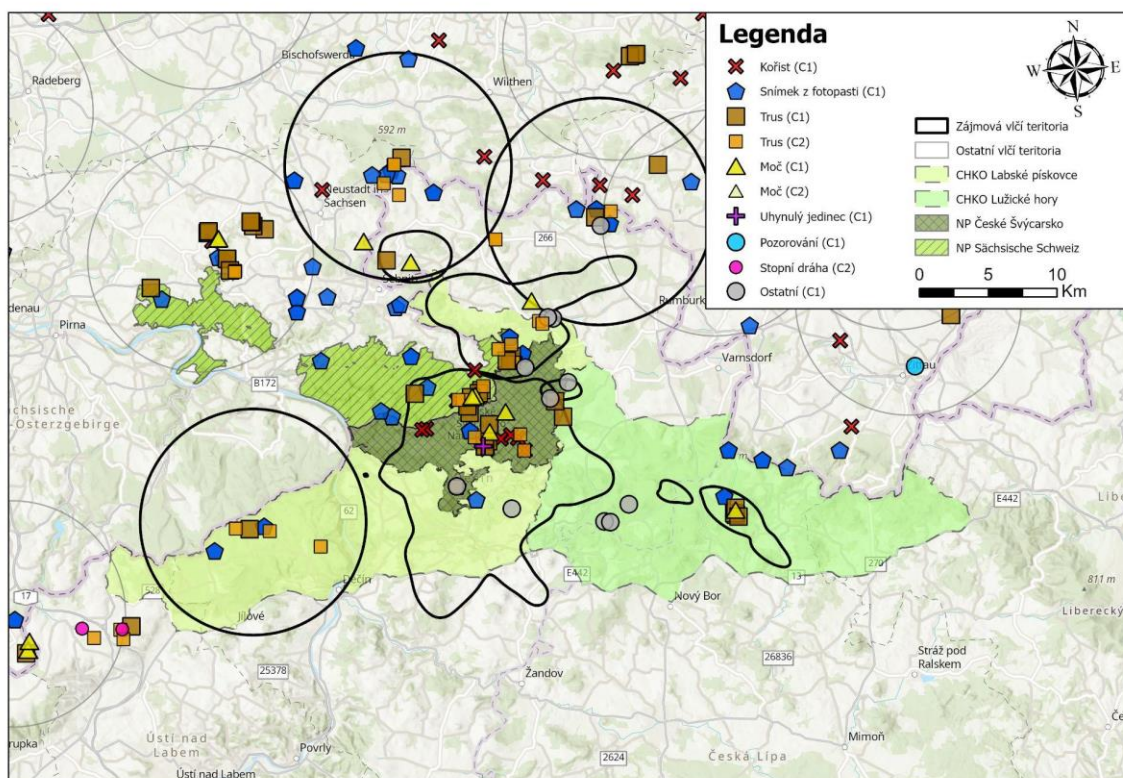
1. **Teritorium Hohwald (HW) 2-0-5** – reprodukce potvrzena snímky 5 vlčat. Na fotopastech několikrát zachycena telemetrovaná fena z rodičovského páru GW1586f.
2. **Teritorium Kyjov (KYJ) 2-1-3** – dne 29.3.2024 se podařilo telemetrovat fenu z rodičovského páru GW4336f. Fena byla přibližně 2-3 týdny gravidní. Fotopast následně potvrdila úspěšné vyvedení minimálně 3 vlčat. Ve smečce KYJ potvrzena také přítomnost adultní nereprodukcující se feny, která pomáhala s péčí o vlčata.
3. **Teritorium Lužické hory západ (LUH) 2-2-4** – dne 17.3.2024 byl odchycen samec z rodičovského páru GW4333m. V červenci 2024 byla na fotopastech zachycena 4 vlčata. V říjnu fotopast zachytila 8 jedinců (2 vlky z rodičovského páru, 2 subadultní jedince a 4 vlčata). Všichni vlci kromě rodičovského páru byli nakaženi svrabem. Dne 7.1.2025 byl nalezen uhynulý jedinec v Zadních Jetřichovicích. Jednalo se o samce, stáří do 1 roku původem ze smečky LUH (místo nálezu je součástí ter. LUH). Pitva určila jako příčinu úhynu zabití jinou psovitou šelmou - s největší

pravděpodobností šlo o zabití jinými vlky. Dne 19.1.2025 byl nalezen v katastru obce Rynartice další úhyn. V tomto případě se jednalo telemetrovaného samce z rodičovského páru (GW4333m). Pitva určila jako příčinu smrti otravu karbofuranem.

4. **Teritorium Lužické hory východ (LHE) 2-1-5** – v rámci telemetrické kampaně se 19.3.2024 na hranicích ter. LUH a LHE poblíž Kytlice podařilo odchytil fenu z rodičovského páru GW2916f. I tato fena byla gravidní (2-3 týdny). Fotopast v červenci potvrdila úspěšné vyvedení 5 vlačat. Ve smečce se stále vyskytuje poraněný samec z rodičovského páru a také další subadultní samec.

5. **Teritorium Rumburk (RUM) 2-0-6** – teritoriu RUM v květnu 2024 potvrzen výskyt 4 jedinců. Fotopast v červnu potvrdila výskyt kojící feny. Dne 10.10.2024 bylo u Šluknova usmrceno při srážce s automobilem půlroční vlče (samec, 18,5 kg). Na začátku sezóny se ve smečce pohybovali i 3 subadultní jedinci, kteří však v průběhu roku smečku opustili.

6. **Teritorium Děčínský Sněžník (DSE) 2-0-0** – jedná se o nové osídlení v oblasti Děčínského Sněžníku. Teritorium je ohraničeno Labem na východní straně a dálnicí D8 na západní straně. Osídlení zasahuje s největší pravděpodobností také na přiléhající území Saska. Stopování na sněhu a také snímky z fotopastí potvrdily výskyt minimálně dvou vlků v této oblasti. DNA analýza označila samici z přítomných vlků jako potomka krušnohorské smečky Výsluní (VYS CW24_799f). Druhým jedincem, kterého analýza DNA určila, je samec CW24_489m. Jednalo se první záchyt tohoto jedince.

Mapa 14. Vizualizace potvrzených teritorií v zájmovém území a jeho okolí, spolu s nálezy pobytových známek vlků zaznamenanými ve vlčím roce 2024/2025. Kruhy se slabým okrajem ukazují distribuci sousedních prokázaných teritorií vlků v Sasku (data ze Saska: © Lupus Institute & dbb-wolf.de)

Tabulka 3. Soupis všech známých reprodukcí se vlčích párů na území Děčínska mezi 2011/2012 a 2024/2025. Názvy smeček: HW – Hohwald, LUH – Lužické hory, LHE – Lužické hory východ, KYJ – Kyjov, RUM – Rumburk. Smečka Děčínský Sněžník je vynechána z důvodu nepotvrzené reprodukce a rodičovského páru.

Smečka	WY	Samec	Samice
HW	11/12	GW274m	GW085f
HW	12/13	GW274m	GW085f
HW	13/14	GW274m	GW085f
HW	14/15		GW357f
HW	15/16		GW357f
HW	16/17		GW357f
HW	17/18	GW929m	GW357f
HW	18/19	GW929m	GW357f
HW	19/20	GW929m	GW357f
HW	20/21	GW929m	GW1589f
HW	21/22	GW929m	GW1589f
HW	22/23	GW2562m	GW1589f
HW	23/24	GW2562m	GW1589f
HW	24/25		GW1589f
LUH	18/19	GW1403f	GW983m
LUH	19/20	GW2872f	GW983m
LUH	20/21	GW2872f	GW983m
LUH	21/22		GW983m
LUH	22/23	GW2874f	GW4333m
LUH	23/24	GW2874f	GW4333m
LUH	24/25	GW2874f	GW4333m

Smečka	WY	Samec	Samice
LHE	18/19	GW1404m	GW697f
LHE	19/20	GW1404m	GW697f
LHE	20/21	GW1404m	GW697f
LHE	21/22	GW1404m	GW2916f
LHE	22/23		GW2916f
LHE	23/24		GW2916f
LHE	24/25		GW2916f
KYJ	21/22	GW2209m	GW1230f
KYJ	22/23	GW2209m	GW3119f
KYJ	23/24	GW2209m	GW3119f
KYJ	24/25	GW2209m	GW4336f
RUM	22/23	GW3957m	GW3958f
RUM	23/24	GW3957m	GW3958f
RUM	24/25	GW3957m	GW3958f

5. Útoky na hospodářská zvířata

V rámci zájmového území došlo mezi WY 15/16 a 25/26 (průběžná data k 02/2026) celkem ke 138 případům hlášených útoků na hospodářská zvířata. Nejčastější usmrcenou kořistí byly ovce (225 ks), dále pak skot (67 ks) a kozy (20 ks). Šest ovcí se navíc nepodařilo po útoku lokalizovat, byly tedy hlášené jako nedohledané. Vzhledem k rozsahu studovaného území jsou útoky na hospodářská zvířata členěna dle odpovědných místně příslušných orgánů ochrany (dle zákona č. 115/2000 Sb.), které také poskytly patřičné informace.

5.1. Zhodnocení situace v oblasti CHKO Labské pískovce a NP České Švýcarsko

Tabulka 4. Souhrn útoků na hospodářská zvířata za sledované období na území CHKO Labské pískovce a NP České Švýcarsko.

CHKO Labské Pískovce & NP České Švýcarsko	Usmrceno	Zraněno
18/19	ovce 11ks, 5 nedohledaných kozy 7ks	ovce 2ks kozy 1ks
19/20	ovce 4ks	
20/21	ovce 2ks	ovce 1ks
23/24	ovce 1ks	
24/25	ovce 28ks, nedohledaná 1 kozy 8ks	ovce 3ks
Suma 18/19–24/25	ovce 48ks, nedohledaných 6 kozy 15ks	ovce 6ks kozy 1ks

Na území CHKO Labské pískovce (okolí NP České Švýcarsko) došlo k prvním hlášeným škodám v roce 2018 (Tabulka 4.). V té době už bylo v řešení několik škod případně hlášených pozorování ve Šluknovském výběžku, resp. v sousedním území CHKO Lužické hory. Zabezpečení chovaných zvířat odpovídalo běžné zemědělské praxi a nebylo uzpůsobené na přítomnost vlka v krajině.

Chovatelé, kteří v oblasti působí a zemědělská činnost je jejich hlavní činností, se situaci začali přizpůsobovat. Pro zlepšení zajištění pastvin někteří využili i dotačního programu OPŽP. V několika málo ojedinělých případech došlo ze strany chovatele k ukončení chovu. Přestože to nemusel být jediný důvod, zvýšené nároky na zajištění pastvin také hrály svojí roli. (Správa NP nemá tyto případy v detailu zdokumentované).

V letech 2021, 2022 neměla Správa NP hlášenou žádnou škodu způsobenou vlkem. V roce 2024 naopak zaznamenala Správa NP navýšení počtu škod. Jednalo se až na výjimky o drobnochovatele, kteří prostřednictvím pastvy udržují pozemky – pastviny v nejbližším okolí svého bydliště. Umístění pastvin v blízkosti sídla falešně vzbuzovalo u majitelů pocit bezpečí, a proto zajištění pastvin většinou neodpovídalo podmínkám popsaným ve *Standardu Ochrana hospodářských zvířat před útoky velkých šelem* AOPK ČR. Projevit se ale také mohlo to, že v oblasti už v té době bylo etablovaných několik smeček a byla prokázána i reprodukce.

5.1. Zhodnocení situace za RP Liberecko

Tabulka 5. Souhrn útoků na hospodářská zvířata za sledované období na území CHKO Lužické hory.

CHKO Lužické hory	Usmrceno	Zraněno
15/16	ovce 4ks	ovce 4ks
18/19	ovce 31ks kozy 2ks	ovce 1ks
19/20	ovce 8ks	
20/21	ovce 4ks	
21/22	skot 12 ks ovce 3ks kozy 1ks	skot 1ks
22/23	skot 1ks ovce 2ks	
23/24	skot 9ks ovce 17ks	ovce 9ks
24/25	skot 2ks ovce 21ks kozy 2ks	ovce 10ks
25/26	skot 23ks ovce 18ks	ovce 3ks
Suma 15/16–25/26	skot 47ks ovce 108ks kozy 5ks	skot 1ks ovce 27ks

Celkově lze vývoj škod způsobených vlkem na hospodářských zvířatech obtížně souhrnně hodnotit. Zejména v začátcích vlčího osídlení pravděpodobně nebyla řada škod reportována a/nebo evidována, v řadě případů možná ani škody nebyly připisovány vlkům, jejich výskyt nebyl asi ani v povědomí široké veřejnosti. První ojedinělá evidovaná škoda byla už v roce 2016 (Tabulka 5.), výrazný nástup škod ale začal od roku 2018, od té doby se jednalo o cca 10-12 škod ročně. Propad v letech 2019-2020 mohl souviset s lockdowny v době Covid pandemie, kdy zřejmě nebyla řada škod reportována ani šetřena, roli však mohla hrát i zvýšená přítomnost vlastníků na pastvinách. Další nárůst evidujeme od vlčího roku 2024/25.

Podstatnou část všech škod, cca 1/3, tvoří škody ve dvou sousedních lokalitách – Heřmanice v Podještědí a Kunratice u Cvikova, kde působí několik spolu spřízněných chovatelských subjektů. Zde je mnoho reportovaných škod především na skotu – většinou se jedná o telata, ale i několik dospělých krav. V řadě případů jsou ovšem příčiny úhynu nalezených a reportovaných kadáverů sporné, jindy naopak nálezy odpovídají vlčím útokům. Obě pastviny leží blízko jádrového území vlčí smečky v oblasti Jezevčího vrchu, pastvina u Kunratic u Cvikova k němu bezprostředně přiléhá, a minimálně z let 2025-26 je fotopastmi zdokumentován frekventovaný výskyt vlků na této pastvině. Škody na této pastvině tvoří cca polovinu ze všech škodních událostí v zájmovém území za rok 2025/26, a zároveň se jedná prakticky o jedinou lokalitu v zájmovém území, kde opakovaně dochází k útokům na skot.

Z ostatních částí Lužických hor se jedná o útoky na ovce, v několika případech i kozy. V řadě lokalit byly útoky opakované v rámci jednoho vlčího roku nebo i meziročně, zejména pokud hospodáři nepřistoupili k vylepšení ohrad a zabezpečení dotčených chovů. Významný pokrok v úrovni zabezpečení chovaných zvířat prakticky vždy vedl k eliminaci dalších škod, a zatím se nezdá (možná s naprosto ojedinělou výjimkou), že by vlci např. přeskakovali ploty od úrovně 120 cm a vyšší. Problematické bývá především pečlivé provedení ohrad v detailu, kdy vlci najdou slabé místo i u jinak dobře provedených a dostatečně vysokých plotů.

5.1. Zhodnocení situace za Šluknovský výběžek

Tabulka 6. Souhrn útoků na hospodářská zvířata s kompletní dokumentací za sledované období na území Šluknovského výběžku.

Šluknovský výběžek	Usmrceno	Zraněno
22/23	skot 3ks ovce 1ks	
23/24	skot 16ks ovce 8ks	
24/25	skot 10ks ovce 39ks	ovce 2ks
25/26	ovce 21ks	
<i>Suma 22/23–25/26</i>	<i>skot 29ks ovce 69ks</i>	<i>ovce 2ks</i>

Na území Šluknovského výběžku došlo k prvním útokům, u kterých bylo podezření na vlka v roce 2012 u chovatele v Severní. K prvním prokazatelným útokům na hospodářská zvířata došlo v březnu 2014 na kozí farmě na Nové Vísce. Jednalo se také o první útok vlkem, který řešil krajský úřad v Ústí nad Labem. Do sezóny 22/23 nemáme k dispozici záznamy s kompletní dokumentací evidující útoky na hospodářská zvířata, proto nejsou uvedeny v Tabulce 6. V letech 2014/2022 došlo k napadení hospodářských zvířat např. u chovatelů v Lipové/Liščím, Chřibské, Srbské Kamenici, Janova, Dolním Podluží, Varnsdorfu.

Zlepšení v zabezpečení pastvin a celková adaptace k nastalé situaci jsou dva hlavní faktory, jež by se měly na území Děčínska akcentovat.

6. Závěr

Vlk se do oblasti Děčínska vrátil po více než 250 letech a do sezóny 2024/2025 se jeho populace navýšila do minimálního počtu 40 jedinců, z nichž většina patří do jedné z šesti stabilních smeček. Díky intenzivnímu monitoringu se podařilo retrospektivně dohledat dynamiku jednotlivých smeček a genetické nálezy umožnily vhled do vnitropopulačních procesů. Se zvyšujícími se počty vlků se přirozeně zvyšuje i jejich zaznamenaná mortalita, která je viditelná obzvlášť v posledních letech, tedy 2024 a 2025 (Tabulka 7.). Podobný nárůst byl detekován i u nahlášených útoků vlků na hospodářská zvířata. Právě soužití lidí s navrátilivším vrcholovým predátorem ve značně pozmeněné krajině zůstává tedy hlavní výzvou do budoucna na Děčínsku.

Tabulka 7. Souhrn dokumentovaných úhynů vlka a jejich příčin na území Děčínska. Dále jsou zdokumentovány minimálně dva případy srážek vlka s automobilem z oblasti Lužických hor, kdy vlk samotný náraz přežil, utekl a následně nebyl dohledán.

Datum	Místo	Teritorium	Pohlaví + věk	Genotyp	Příčina úmrtí
19.02.2019	Česká Kamenice	LUH	Fena, 4+	GW1403f	srážka s automobilem
11.08.2021	Doubice	Hranice mezi LUH a KYJ	Fena	GW2872f	neznámá
20.9.2023	Jablonné v Podještědí/Kunratice u Cvikova	?	Dospělý samec	CW23_386m	srážka s automobilem
26.01.2024	Jitrava	?	Dospělá fena	CW24_926f	srážka s automobilem
31.01.2024	Libouchec/Žďár u Velké Chvojno	?	Fena do 1 roku	CW24_925f	srážka s automobilem
10.10.2024	Šluknov/Království	RUM	Samec 6 měsíců	?	pravděpodobně srážka s automobilem
07.01.2025	NPCS, Zadní Jetřichovice	LUH	Samec do 1 roku	CW24_782m	zabití psovitou šelmou/jinými vlky
19.01.2025	Rynartice	LUH	Samec 6-8let	GW4333m	otrava karbofuranem
11.10.2025	Šluknov/Nová Věs	RUM	Fena do 1 roku	CW25_810f	zabití psovitou šelmou/jinými vlky
25.10.2025	Šluknov/Království	RUM	Dospělý samec	CW25_819m	neznámá

7. Seznam citované literatury

Hulva, P., Collet, S., Baránková, L., Valentová, K., Šrutová, J., Bauer, H., ... & Heurich, M. (2024). Genetic admixture between Central European and Alpine wolf populations. *Wildlife Biology*, 2024(6), e01281.

Kaczensky, P., Kluth, G., Knauer, F., Rauer, G., Reinhardt, I., & Wotschikowsky, U. (2009). Monitoring von Großraubtieren in Deutschland.

Vorel, A., Kadlec, I., Toulec, T., Selimovic, A., Horníček, J., Vojtěch, O., ... & Barták, V. (2024). Home range and habitat selection of wolves recolonising central European human-dominated landscapes. *Wildlife Biology*, 2024(6), e01245.

Vorel, A., Mokřý, J., Vojtěch, O., Gahbauer, M., Toulec, T., Horníček, J., ... & Heurich, M. (2025). Population dynamics of grey wolves in the Bohemian Forest Ecosystem. *Silva Gabreta*, 31, 83-100.

8. Přílohy

Tabulka 8. Podrobný rozpis vlčích útoků zaznamenaných v oblasti CHKO Labské pískovce a NP České Švýcarsko od 2018/2019.

Vlčí rok 18/19	Lokalita	Usmrceno	Zraněno	Poznámka
09.11.2018	Srbská Kamenice	ovce 4ks	ovce 1ks	
31.12.2018	Dolní Kamenice	ovce 2ks		
15.02.2019	Janská	kozy 4ks		šetřeno s časovým odstupem, pouze ohledání místa a okolí
12.03.2019	Jetřichovice u Děčína	ovce 1ks, kozy 1ks		
19.03.2019	Kamenická Stráň	ovce 3ks, nedohledané 5ks		volná pastva bez zajištění; stádo se po útoku rozpadlo, všechna zvířata se nepodařilo dohledat
18.04.2019	Vysoká Lípa	ovce 1ks, kozy 2ks	ovce 1ks, kozy 1ks	
<i>Suma 18/19</i>		<i>ovce 11ks, 5 nedohledaných kozy 7ks</i>	<i>ovce 2ks kozy 1ks</i>	
Vlčí rok 19/20	Lokalita	Usmrceno	Zraněno	Poznámka
24.09.2019	Srbská Kamenice	ovce 2ks		
01.10.2019	Srbská Kamenice	ovce 1ks		
02.04.2020	Kyjov u Krásné Lípy	ovce 1ks		
<i>Suma 19/20</i>		<i>ovce 4ks</i>		
Vlčí rok 20/21	Lokalita	Usmrceno	Zraněno	Poznámka
19.05.2020	Srbská Kamenice	ovce 1ks		
07.09.2020	Vysoká Lípa		ovce 1ks	

03.10.2021	Janská	ovce 1ks		
<i>Suma 20/21</i>		<i>ovce 2ks</i>	<i>ovce 1ks</i>	
Vlčí rok 21/22	Lokalita	Usmrceno	Zraněno	Poznámka
<i>bez hlášených škodních událostí</i>				
Vlčí rok 22/23	Lokalita	Usmrceno	Zraněno	Poznámka
<i>bez hlášených škodních událostí</i>				
Vlčí rok 23/24	Lokalita	Usmrceno	Zraněno	Poznámka
26.09.2023	Kopec	ovce 1ks		
<i>Suma 23/24</i>		<i>ovce 1ks</i>		
Vlčí rok 24/25	Lokalita	Usmrceno	Zraněno	Poznámka
27.05.2024	Vysoká Lípa	ovce 1ks		
30.05.2024	Vysoká Lípa	ovce 1ks, nedohledané 1		
21.07.2024	Vysoká Lípa	ovce 1ks		
22.07.2024	Brtníky	ovce 15ks	ovce 1ks	
21.09.2024	Vysoká Lípa	kozy 5ks		Majitelům se ovce ztrácely už několik týdnů před nahlášením Správě NP. Na místo jsme byli přivoláni až u škody z 21.9. a následně 28.9. Celkem je hlášená ztráta 6 zvířat, ale nelze zaručeně vyhodnotit. V lese, který sousedí s pastvinou (už území NP), se našly kadavery koz (kosterní zbytky). Dá se předpokládat, že příčinou úhynu byl vlk. Pastvina není dostatečně zajištěná, sousedí s lesem.
28.09.2024	Vysoká Lípa	kozy 1ks		
26.09.2024	Jetřichovice u Děčína	ovce 1ks		
02.10.2024	Kunratice u České Kamenice	ovce 4ks, kozy 2ks		
07.10.2024	Růžová	ovce 1ks		
11.11.2024	Brtníky	ovce 3ks	ovce 1ks	
31.01.2025	Ostrov u Tisé	ovce 1ks	ovce 1ks	
<i>Suma 24/25</i>		<i>ovce 28ks, nedohledaná 1 kozy 8ks</i>	<i>ovce 3ks</i>	
<i>Suma 18/19– 24/25</i>		<i>ovce 48ks, nedohledaných 6 kozy 15ks</i>	<i>ovce 6ks kozy 1ks</i>	

Tabulka 8. Podrobný rozpis vlčích útoků zaznamenaných v oblasti CHKO Lužické hory a bližším okolí od 2015/2016.

Vlčí rok 15/16	Lokalita	Usmrceno	Zraněno	Poznámka
11.04.2016	Horní Světlá pod Luží	ovce 4ks	ovce 4ks	Zřejmě první škoda evidovaná AOPK v rámci CHKO LH. Bez protokolu - podrobnosti neznám, jen z fotek + nálezný NDOP ID 39168598.
<i>Suma 15/16</i>		<i>ovce 4ks</i>	<i>ovce 4ks</i>	
Vlčí rok 18/19	Lokalita	Usmrceno	Zraněno	Poznámka
21.06.2018	Horní Chřibská	ovce 9ks	ovce 1ks	
12.07.2018	Doubice	ovce 1ks		p. Heger
23.09.2018	Dolní Chřibská	ovce 5ks		
28.09.2018	Doubice	ovce 1ks, kozy 2ks		p. Heger
14.10.2018	Dolní Chřibská	ovce 1ks		
04.11.2018	Heřmanice v Podještědí	ovce 4ks		útoky poblíž den po sobě
05.11.2018	Heřmanice v Podještědí	ovce 2ks		útoky poblíž den po sobě
10.12.2018	Horní Chřibská	ovce 1ks		
19.12.2018	Rybniště	ovce 1ks		
21.01.2019	Dolní Chřibská	ovce 1ks		
19.03.2019	Heřmanice v Podještědí	ovce 5ks		
<i>Suma 18/19</i>		<i>ovce 31ks kozy 2ks</i>	<i>ovce 1ks</i>	
Vlčí rok 19/20	Lokalita	Usmrceno	Zraněno	Poznámka
02.05.2019	Dolní Podluží	ovce 1ks		
13.07.2019	Heřmanice v Podještědí	ovce 2ks		
22.08.2019	Dolní Světlá pod Luží	ovce 2ks		
20.09.2019	Rozhled	ovce 1ks		
09.11.2019	Krompach	ovce 1ks		
05.03.2020	Heřmanice v Podještědí	ovce 1ks		
<i>Suma 19/20</i>		<i>ovce 8ks</i>		
Vlčí rok 20/21	Lokalita	Usmrceno	Zraněno	Poznámka
15.07.2020	Heřmanice v Podještědí	ovce 1ks		vše stejný chovatel
16.08.2020	Heřmanice v Podještědí	ovce 1ks		vše stejný chovatel
15.09.2020	Heřmanice v Podještědí	ovce 2ks		vše stejný chovatel
<i>Suma 20/21</i>		<i>ovce 4ks</i>		

Vlčí rok 21/22	Lokalita	Usmrceno	Zraněno	Poznámka
12.09.2021	Heřmanice v Podještědí	skot 1ks		
13.09.2021	Heřmanice v Podještědí	skot 1ks		
16.09.2021	Heřmanice v Podještědí	skot 3ks	skot 1ks	sporná příčina úhynu, údajně uštvaní vlky
18.09.2021	Heřmanice v Podještědí	skot 1ks		nejspíš vlk, ale ne zcela jasné
23.09.2021	Heřmanice v Podještědí	skot 1ks		nejspíš vlk, ale ne zcela jasné
29.09.2021	Heřmanice v Podještědí	skot 1ks		nejspíš vlk, ale ne zcela jasné
03.10.2021	Falknov	kozy 1ks		dle genetiky F vlka původem z Frýdlanstka
31.10.2021	Heřmanice v Podještědí	ovce 3ks		stejný chovatel jako v roce 2020
14.03.2022	Kunratice u Cvikova	skot 1ks		sporná příčina úhynu, kadáver už starší
12.04.2022	Kunratice u Cvikova	skot 2ks		2 rodící krávy (+2 telata), sporná příčina úhynu
13.04.2022	Kněžice v Lužických horách	skot 1ks		

*Suma
21/22*

skot 12 ks

skot 1ks

ovce 3ks

kozy 1ks

Vlčí rok 22/23	Lokalita	Usmrceno	Zraněno	Poznámka
13.05.2022	Dolní Světlá pod Luží	ovce 2ks		
28.04.2023	Horní Podluží	skot 1ks		už za hranicí CHKO LH, ale šetřila AOPK Liberecko

*Suma
22/23*

skot 1ks

ovce 2ks

Vlčí rok 23/24	Lokalita	Usmrceno	Zraněno	Poznámka
14.08.2023	Kunratice u Cvikova	skot 4ks		
21.08.2023	Kunratice u Cvikova	skot 1ks		
23.09.2023	Kněžice v Lužických horách	skot 1ks		
06.10.2023	Kunratice u Cvikova	skot 1ks		tele, deklarováno jako uštvané, bez jasných poranění
06.02.2024	Bílý Kostel nad Nisou	ovce 1ks		šetřilo ORP Liberec, dle protokolu nejasná příčina
23.02.2024	Dolní Světlá pod Luží	ovce 2ks	ovce 2ks	

03.04.2024	Kunratice u Cvikova	skot 2ks		sporná příčina úhynu
03.04.2024	Bílý Kostel nad Nisou	ovce 1ks		šetřilo ORP Liberec
10.04.2024	Dolní Sedlo	ovce 13ks	ovce 7ks	13 ovcí a jehňat mrtvých + 7 poraněných + údajně ještě několik jehňat zmizelo

*Suma
23/24*

skot 9ks

ovce 17ks

ovce 9ks

Vlčí rok 24/25	Lokalita	Usmrceno	Zraněno	Poznámka
---------------------------	-----------------	-----------------	----------------	-----------------

17.06.2024	Heřmanice v Podještědí	skot 2ks		sporná příčina úhynu
12.08.2024	Krásné Pole u Chřibské	ovce 1ks	ovce 2ks	
21.08.2024	Krásné Pole u Chřibské		ovce 1ks	
05.09.2024	Rybniště	ovce 1ks	ovce 1ks	
05.09.2024	Dolní Podluží	ovce 1ks		
08.09.2024	Studený u Kunratic	kozy 2ks		šetřil NP ČŠ
27.09.2024	Kytlice	ovce 2ks		
08.10.2024	Kyjov u Krásné Lípy	ovce 5ks	ovce 2ks	šetřil NP ČŠ
10.10.2024	Krásné Pole u Chřibské	ovce 3ks		
22.10.2024	Falknov	ovce 2ks	ovce 1ks	
24.10.2024	Dolní Světlá pod Luží	ovce 1ks		
09.11.2024	Dolní Podluží	ovce 1ks		už za hranicí CHKO LH, ale šetřila AOPK Liberecko
20.11.2024	Dolní Světlá pod Luží	ovce 1ks		
28.11.2024	Dolní Světlá pod Luží	ovce 1ks		
04.12.2024	Dolní Světlá pod Luží	ovce 1ks		
01.03.2025	Dolní Podluží	ovce 1ks		už za hranicí CHKO LH, ale šetřila AOPK Liberecko
3.1.- 11.10.2024	Jitrava - těsně za hranicí zájmové oblasti	ovce 16ks	ovce 3ks	další 4 škody těsně za hranicí vymezeného zájmového území a hranicí CHKO LH, šetřil zčásti ORP Liberec, zčásti AOPK

*Suma
24/25*

skot 2ks

*ovce 21ks
kozy 2ks*

ovce 10ks

Vlčí rok 25/26	Lokalita	Usmrceno	Zraněno	Poznámka
---------------------------	-----------------	-----------------	----------------	-----------------

25.07.2025	Prácheň	ovce 1ks		
------------	---------	----------	--	--

01.08.2025	Kunratice u Cvikova	skot 1ks		sporná příčina úhynu
11.08.2025	Kunratice u Cvikova	skot 8ks		zčásti sporné příčiny úhynu
30.08.2025	Horní Světlá pod Luží	ovce 1ks		
03.09.2025	Horní Světlá pod Luží	ovce 1ks		včetně zranění 2 pasteveckých psů rasy kangal
03.09.2025	Kunratice u Cvikova	skot 8ks		sporná příčina úhynu
04.09.2025	Kunratice u Cvikova	skot 3ks		zčásti sporné příčiny úhynu
06.09.2025	Rozhled	ovce 8ks	ovce 3ks	
09.09.2025	Kunratice u Cvikova	skot 2ks		nejasná příčina úhynu
11.09.2025	Kunratice u Cvikova	ovce 2ks		
23.09.2025	Petrovice v Lužických horách	ovce 2ks		
28.09.2025	Kunratice u Cvikova	ovce 2ks		
04.11.2025	Kunratice u Cvikova	skot 1ks		sporná příčina úhynu
01.01.2026	Falknov	ovce 1ks		
<i>Suma</i>				
	25/26	skot 23ks		
		ovce 18ks	ovce 3ks	
<hr/>				
<i>Suma</i>				
	15/16 - 25/26	skot 47ks	skot 1ks	
		ovce 108ks	ovce 27ks	
		kozy 5ks		

Tabulka 9. Podrobný rozpis vlčích útoků zaznamenaných v oblasti Šluknovského výběžku od 2017/2018.

Vlčí rok 17/18	Lokalita	Usmrceno	Zraněno	Poznámka
11.03.2018	Nová Víska u Dolní Poustevny			
<i>Suma 17/18</i>				
Vlčí rok 18/19	Lokalita	Usmrceno	Zraněno	Poznámka
19.11.2018	Severní			
19.12.2018	Rybniště			
<i>Suma 18/19</i>				
Vlčí rok 19/20	Lokalita	Usmrceno	Zraněno	Poznámka
21.07.2019	Dolní Podluží			
<i>Suma 19/20</i>				
Vlčí rok 22/23	Lokalita	Usmrceno	Zraněno	Poznámka
20.06.2022	Severní	skot 1ks	0	pastvina
22.06.2022	Severní	skot 1ks	0	pastvina

24.02.2023	Jiříkov	ovce 1ks	0	louka
28.04.2023	Horní Podluží	skot 1ks	0	pastvina
<i>Suma 22/23</i>		<i>skot 3ks</i>		
		<i>ovce 1ks</i>		

Vlčí rok 23/24	Lokalita	Usmrceno	Zraněno	Poznámka
22.05.2023	Severní	skot 4ks	0	pastvina
31.05.2023	Severní	skot 5ks	0	pastvina
12.06.2023	Severní	skot 1ks	0	pastvina
03.07.2023	Severní	skot 2ks	0	pastvina
11.07.2023	Severní	skot 1ks	0	pastvina
03.08.2023	Severní	skot 1ks	0	pastvina
10.08.2023	Severní	skot 1ks	0	pastvina
23.08.2023	Severní	skot 1ks	0	pastvina
15.12.2023	Lobendava	ovce 8ks	0	pastvina

Suma 23/24
skot 16ks
ovce 8ks

Vlčí rok 24/25	Lokalita	Usmrceno	Zraněno	Poznámka
07.05.2024	Kunratice u Šluknova	ovce 11ks	0	ohrada
09.05.2024	Kunratice u Šluknova	ovce 4ks	0	ohrada
15.07.2024	Severní	skot 2ks	0	pastvina
18.07.2024	Rybniště	ovce 1ks	0	pastvina
29.07.2024	Severní	skot 1ks	0	pastvina
06.09.2024	Mikulášovice	ovce 4ks	0	zahrada
05.10.2024	Brtníky	ovce 1ks	0	pastvina
23.10.2024	Mikulášovice	ovce 1ks	0	zahrada
25.10.2024	Staré Křečany	ovce 1ks	0	zahrada
09.11.2024	Dolní Podluží	ovce 1ks	0	pastvina
12.11.2024	Mikulášovice	ovce 1ks	0	zahrada
07.12.2024	Staré Křečany	ovce 1ks	0	zahrada
01.03.2025	Dolní Podluží	ovce 1ks	0	pastvina
28.03.2025	Mikulášovice	ovce 1ks	0	zahrada
15.04.2025	Severní	skot 7ks	0	pastvina
27.04.2025	Království	ovce 11ks	2	pastvina

Suma 24/25
skot 10ks
ovce 39ks *ovce 2ks*

Vlčí rok 25/26	Lokalita	Usmrceno	Zraněno	Poznámka
06.05.2025	Rybniště	ovce 6ks	0	pastvina
16.05.2025	Mikulášovice	ovce 5ks	0	pastvina
18.07.2025	Šluknov	ovce 1ks	0	neoplocená louka
23.07.2025	Staré Křečany	ovce 1ks	0	zahrada
14.08.2025	Dolní Podluží	ovce 1ks	0	pastvina
17.08.2025	Mikulášovice	ovce 2ks	0	pastvina
01.09.2025	Mikulášovice	ovce 3ks	0	pastvina
30.09.2025	Mikulášovice	ovce 1ks	0	zahrada
08.11.2025	Dolní Křečany	ovce 1ks	0	pastvina

Suma 25/26
ovce 21ks

*Suma 17/18 -
25/26*

skot 29ks

ovce 69ks

ovce 2ks